

Marketing klub '89

Kdor bo zamudil, bo ostal zunaj! Nedvomno grožnja ali opomin tudi tistim, ki ne prodajajo le žemljic, televizorjev ali čipov, pač pa tržijo s tržniškimi storitvami, materialom in opremo; verjetno tudi politika organizatorjev prve strokovno-poslovne sejemske prireditve Marketing klub '89 na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču. Politika, čeprav prebujajoče se tržno gospodarstvo ni le politična odločitev, ampak priložnost za tiste, ki znajo, hočejo, ki si upajo. Trg je propad za lenuhe, ziheraše, nedelavne. Prav zato je, žal, optimizem o tem, če se bo trg v tej naši deželi res zbudil, kaj na trhljih nogah.

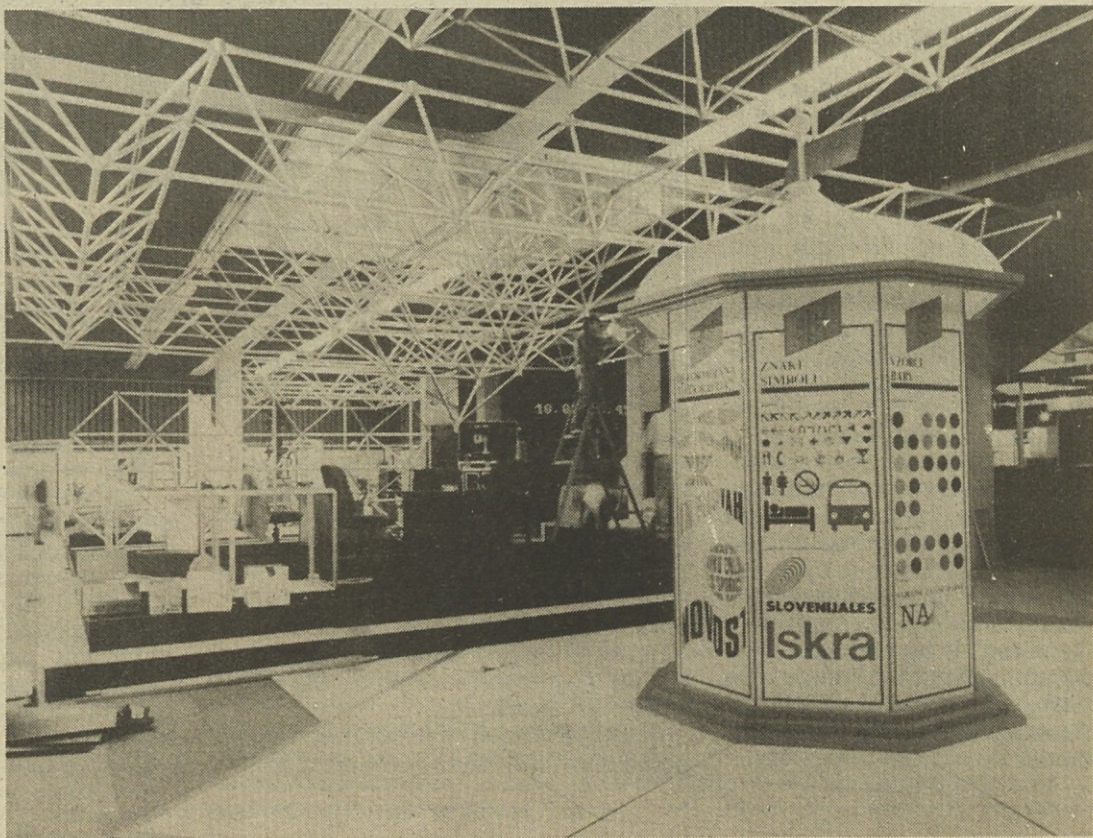
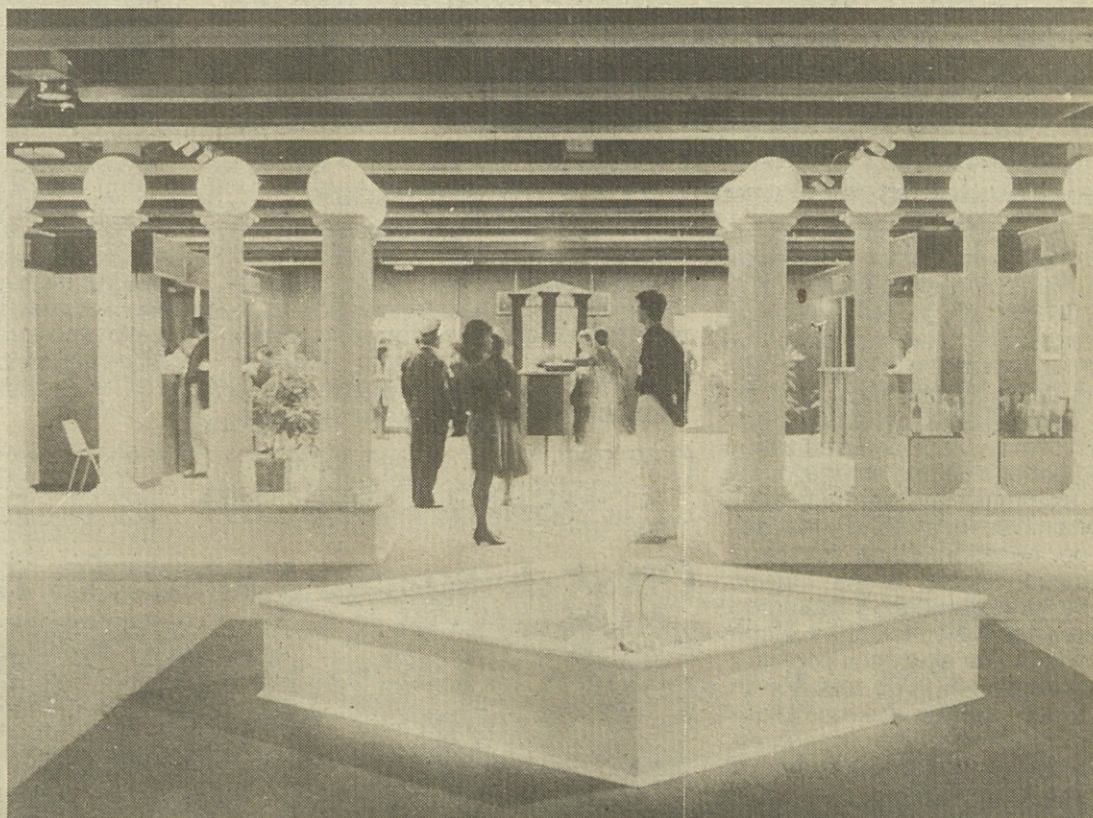
Bolj pa smo lahko prežeti z optimizmom glede same stroke, ki si je na tem, resda prvem srečanju, spet povrnila ugled in dostojanstvo. To je potrdil tudi presenetljiv odziv javnosti, strokovne, politične in gospodarske, nenačadnje tudi zanimanje medijev za ta dogodek.

Čeprav je bil Marketing klub '89 res prvi tovrstni sejem pri nas, pa ideja nikakor ni bila nova. V svetu so takšni marketinški sejmi že ustaljeni, precej zgovoren pa je tudi podatek, da jih bo letos skupno kar 43. V Evropi bo večina od njih, in sicer 31. In ti sejmi so, podobno kot ljubljanski, povsod strokovni, tematsko usmerjeni, namenjeni predvsem strokovnim obiskovalcem.

Marketing klub '89, ki nedvomno pomeni prelom v dosedanjem načinu oblikovanja sejmskih prireditev v Jugoslaviji, predvsem (ali pa manj) Sloveniji, je bil poseben izziv tudi za Iskrine strokovnjake iz dejavnosti marketinških raziskav in tržnega komuniciranja Iskre Commerce. Organizatorji so namreč na posebnem natečaju zapali projektiranje in celovito izvedbo sejma prav naši marketinški ekipi, avtor projekta pa je bil dipl. arh. Jože Logar. Že kar ponavljali se bomo, ko bomo zapisali, da so bili fantje iz našega Commerca za opravljeno delo deležni številnih čestitk, in to od svojih stanovskih kolegov.

Lado Drobež

ISKRA

Tretja seja Področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra

Zakaj Iskrini izdelki niso tudi dohodkovno uspešni?

Ali so za slabe razvojno-raziskovalne rezultate v Iskri res krivi samo njeni razvojno-raziskovalni delavci • Ali pa lahko globlje vzroke iščemo tudi v neusklajenosti razvoja, proizvodnje, tehnologije in trga • In morda je prav pomanjkanje tržno-marketingških kadrov v Iskri vzrok, da včasih razvojno-raziskovalni dosežki niso tudi dohodkovno uspešni!

To naj bi bilo nekaj razmišljanj s torkovega Področnega kolegija za raziskovalno dejavnost, ki je bolj kot usmerjalno in dolgoročno, to pot izzvenel v smislu pretresanja in inventure stanja na razvojno-raziskovalnem področju. Za omenjeno lahko vzroke iščemo v že znanem pomanjkanju denarnih sredstev, predvsem pa v določenih nejasnostih okrog bodoče Iskrine organiziranosti, njenih skupnih dejavnosti, nedorečenosti kapitalnih povezav itd. In nenazadnje bo po besedah člana Iskrinega poslovnega odbora Bruna Stiglica preteklo še kar nekaj vode, da bomo vsi skupaj spremenili miselnost in se ob »Združeni Iskri« kot skupnosti podjetij z določenim kapitalom in ob razčiščenih računih, začeli zavedati veliko večje odgovornosti do sistema, ki mu pripadamo. Zato bo svojo težo nosilo tudi prehodno obdobje organiziranosti in usklajevanja Iskrinega sistema, ko bo potrebno marsikatero stvar, tudi na razvojno-raziskovalnem področju, temeljiteje in konkretnije doreči.

Člani Področnega kolegija so pregledali tudi poročila RR dejavnosti za lansko in letošnje leto, kjer so največ pozornosti namenili problematiki organiziranosti razvojno-raziskovalne dejavnosti. Le-ta je namreč v Iskri razcepljena na preštevilne in premajhne enote, ki ne izkoriščajo možnosti infrastrukture, ne kritične mase, ki jo imamo v znanju, kadrih in nenazadnje tudi v denarju.

Hkrati pa je vse več očitkov slišati na račun slabih razvojno-raziskovalnih rezultatov v Iskri. Ob tem je Bruno Stiglic poudaril, da jih ne zanika, toda v Iskri je ogromno novih izdelkov, problem pa je v tem, ker nekateri ne bodo nikoli zagledali luč sveta na tržišču. Torej slabi dosežki niso samo rezultat težav razvojnega področja, pač pa predvsem rezultat neusklajenosti razvoja, proizvodnje, tehnologij, ob tem tudi občutno pomanjkanje tehnološkega reda in trga. V Iskri to čutimo še posebno ob pomanjkanju tržno-marketingških kadrov, ki smo jih tudi kar se nanaša na izobraževanje, v preteklosti zanemarjali.

V razpravi so prisotni odpirali različna vprašanja, ki so se nanašala na konkretnije določevanje vsebine informacijskih sistemov, na zanemarjanje področja tehnologije, na nekompleksno gledanje vlaganj in odsotnost strateških usmeritev v sestavljeni organizaciji pa na problematiko razvojnih kadrov, ki si

ponekod sami kreirajo naloge, kar lahko povežemo s slabim vodenjem. Povzetek razprave naj bi bil v (že starem) spoznanju, da v Iskri velikokrat ne znamo ciljno pristopati k obvladovanju inovacij in razvoja.

Zato naj ob koncu omenimo, da bo ena izmed naslednjih konkretnih nalog RR področja organizacija Iskrinega letnega posvetovanja o raziskovalno-razvojni in inovativni dejavnosti na tematiko »Novi izdelki«, ki bo v oktobru in ne bo namenjeno vprašanju, kaj je nov izdelek, pač pa bolj metodologiji ugotavljanja, kaj je DOBER izdelek.

Vesna Žunič

Iskra Telekom

Obisk delegacije Ministrstva zvez ZSSR

V Združenem podjetju Iskra Telekom je bila 18. septembra 1989 delegacija Ministrstva zvez ZSSR, v kateri so bili **Aleksander Aleksejevič Aljošin**, član kolegija Ministrstva in vodja glavne uprave, **Jurij Aleksejevič Solovjev**, pomočnik ministra ukrajinskega ministrstva zvez in **Sergej Kostantinovič Sergejčuk**, namestnik načelnika za zunanje zadeve. V podjetje jih je pripeljal **Miodrag Krečković**, direktor Iskrinega predstavništva v Moskvi, sprejel pa jih je **Blaž Kavčič**, glavni direktor ZP Iskra Telekom s sodelavci.

Gostje in gostitelji so se pogovarjali o sedanjih in bodočih poslih, največ o digitalnih komutacijskih sistemih EWSD in SI 2000, sistemu Metaconta 10C in o tehničnem centru.

Andrej Polenec, direktor mešanega podjetja — joint venture organizacije Is-

kra Tel, je spregovoril o sodelovnju z uglednim zahodnonemškimi partnerjem Siemens AG in dinamiki osvajanja digitalnega sistema EWSD velikih zmogljivosti za potrebe javne telefonije. Oba komutacijska sistema, tako EWSD, kot SI 2000, ki je sicer rezultat znanja in razvoja domačih strokovnjakov, bo Iskra proizvajala po povsem enakih kakovostnih in drugih standardih kot Siemens.

Gostje so dobili še druge izčrpne informacije, nato pa so si ogledali delujočo digitalno centralo EWSD v Domžalah, ki je prvi sad povezave Iskre in Siemens. Sistem EWSD odlično nadgrajuje in zaokroža Iskrino ponudbo sodobnih telekomunikacij in postaja osnova za nadaljnje poslovno sodelovanje s sovjetskimi partnerji, ki je trdno in plodno že dolgo vrsto let.

Kazimir Mohar, foto Dean Dubokovič

Kolektivna pogodba — osnova uresničevanja delavčevih pravic

Velike likvidnostne težave Iskrinih tovarnov, iskanje novih programov, strah pred pojavom ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev pa pojav drobnjarskih in stihijskih pogledov pri nekaterih Iskrinih reorganizacijskih procesih kaže na dejstvo, da je trenutni Iskrin položaj izredno težak in pereč. Kljub temu pa so člani predsedstva Iskrinega sindikata enotno menili, da je potrebno celoten Iskrin sistem v bodoče utrditi, kar gotovo povečuje socialno varnost delavcev, ohraniti nekatere skupne dejavnosti sistema in nedvomno povečati medsebojno zaupanje, saj pripadnost sistemu še vedno pomeni določeno varnost. Ob tem pa je nezanemarljiva tudi potreba po prenovi sindikata, ki bo v prihodnjem obdobju nedvomno zahtevala profesionalizacijo in s tem povezano izobraževanje sindikalnih aktivistov.

Za devet odstotkov večji izvoz

V uvodu je članom predsedstva spregovoril predsednik Poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič, ki je najprej na kratko orisal Iskrino polletno poslovanje, kjer je Iskra ustvarila za kar 215 milijard dinarjev izgube. Nekaj uspešnih rezultatov pa lahko iščemo v izvozu, ki je bil v prvem polletju 185 milijonov dolarjev (za 9% več kot lani v enakem obdobju). Opazen je tudi močan trend upadanja zaposlenosti (za 3,7% manj zaposlenih kot v enakem lanskem obdobju), zmanjšanje zalog in povečan delež lastnih sredstev. Uspešno poteka sanacija Telematike, hkrati pa naj bi se do konca leta uredile tudi zadeve v Mikroelektroniki. Odprla pa so se nova kritična žarišča, predvsem v Avtomatiki in Delti. Poslovni odbor SOZD Iskra je že pripravil koncept poslovne organizacije, ob čemer pa je Franc Šifkovič poudaril, da bo moral sindikat v bodoče odigrati večjo vlogo v vseh teh reorganizacijskih procesih, predvsem pa se močneje udeleževati pri razreševanju ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev. Po razpravi, kjer so člani predsedstva govorili o nastalem položaju v Iskrinih tovarnah, o reorganizaciji in vlogi sindikata v teh procesih, kjer naj bi postopno dosegli partnerstvo s poslovodno strukturo, kar pa nedvomno zahteva avtonomno profesionalno strukturo in finančno samostojnost sindikata, so sprejeli naslednje sklepe:

1. Predsedstvo KOS SOZD Iskra ugotavlja, da se glede na številne probleme v gospodarjenju posameznih TOZD in DO Iskre pri izplačevanju OD srečujemo s tem, da precejšnje število delavcev ne dosega niti najnižjih OD, dogovorjenih s sindikalno listo. Predsedstvo KOS meni, da morajo vse OOS in SK DO, kjer se srečujejo s problemi nedoseganja najnižjih OD, zahtevati od strokovnih služb analizo vzrokov in načrt, kako bodo s poslovanjem dosegli take rezultate, da bodo delavcem zagotovili vsaj sindikalno dogovorjene OD, pri katerih morajo sindikati dosledno vztrajati.

2. Predsedstvo KOS SOZD Iskra ocenjuje, da je ekonomsko stanje v precejšnjem številu temeljnih in delovnih organizacij Iskre skrajno zaskrbiljujoče in bo povzročilo tudi uvedbo izrednih ukrepov družbenega varstva ali celo pričetek stečajnih postopkov. V primeru uvažanja stečajnih postopkov, ki bi povzročili tudi ugotovljene ekonomske in tehnološke presežke delavcev bo sindikat vztrajal na ugotavljanju odgovornosti za izpolnjevanje stališč, ki jih je sindikat SOZD Iskra sprejel v Poreču 1988—1989 o reševanju tehnoloških in ekonomskih presežkov delavcev v SOZD Iskra. Iskrin sindikat bo tudi zahteval, da se slovenski republiški svet zveze sindikatov bolj udeležuje za povečanje sredstev, ki bodo namenjena za reševanje problemov delavcev ob stečajih

ali ugotovljenih tehnoloških in ekonomskih presežkih.

Sistem neomejene solidarnosti je probleme samo podaljšal

V nadaljevanju so člani predsedstva posamično obravnavali položaj Iskrinih tovarnov in če povzamemo razprave, lahko rečemo, da se večina Iskrinih delovnih organizacij srečuje z velikimi likvidnostnimi težavami in s tem povezano problematiko izplačevanja osebnih dohodkov, da se pri nekaterih ustavlja prodaja na domačem tržišču, kar posledično zahteva iskanje rešitev v izvozu, da ponekod iščejo nove programe in se srečujejo s kadrovskimi problemi, kjer je najbolj viden strah pred tehnološkimi in ekonomskimi presežki delavcev in ne nazadnje pri nekaterih temeljnih organizacijah »grozijo« tudi stečajni posameznih tovarnov. To nedvomno nakazuje, da je Iskra v velikih težavah, s tem da se ob reorganizacijskih procesih pojavlja še veliko drobnjarskih, stihijskih in ozkih pogledov.

Potrebna stimulacija sindikalnih aktivistov

Z omejeno problematiko je bila povezana tudi naslednja točka dnevnega reda sredine seje predsedstva Iskrinega sindikata, ko so njegovi člani govorili o aktivnostih sindikata do konca letošnjega

leta in so se odločili, da bodo Koordinacijskemu svetu Iskrinega sindikata predlagati tri področja delovanja:

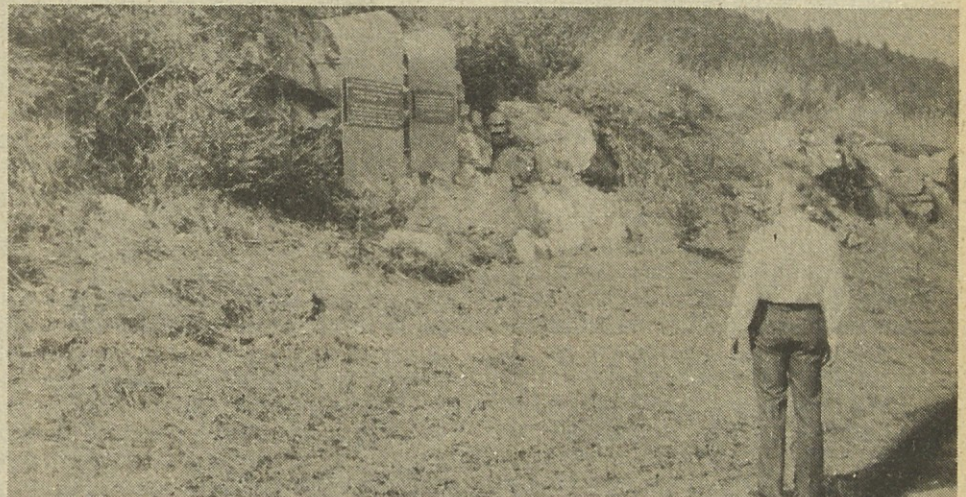
Pod prvo naj bi se sindikat aktivneje udeleževal pri obravnavi in sprejemu aktov bodoče oblike združene Iskre, saj so bili sindikalisti enotnega mnenja, da je potrebno Iskro utrditi, kar gotovo povečuje socialno varnost delavcev. Naslednja aktivnost naj bi bila usmerjena v priprave kolektivnih pogodb za vse oblike podjetij, kajti kolektivne pogodbe bodo v bodoče osnova za uresničevanje pravic delavcev. Tretjo aktivnost pa naj bi organi sindikata Iskrine sestavljene organizacije usmerili v prenovi sindikata, ki obsega priprave na bodoči sindikalni kongres. V tej smeri je predsedstvo sklenilo predlagati aktivnosti za postopno profesionalizacijo sindikalnih kadrov, pri čemer so menili, da bodo v prvem obdobju priznali poverjenikom sindikalnih skupin povečanje njihovega osebnega dohodka za 10% in jim določili štiri ure na teden za sindikalno udeleževanje, predsednikom osnovnih organizacij sindikata pa naj bi osebne dohodke povečali za dvajset odstotkov in določili osem ur tedensko za delo v sindikatu.

Predsedstvo je tudi menilo, da bo potrebno pripraviti program izobraževanja sindikalnih aktivistov, saj bo bodoča vloga sindikata od sindikalnih poverjenikov zahtevala veliko profesionalnega znanja.

Ob koncu seje je predsedstvo opozorilo na rednejše plačevanje športno-manifestativnih aktivnosti v Iskrini sestavljeni organizaciji.

V. Ž.

Obnovljeno spominsko obeležje Delavnic 99d

Konec preteklega tedna so v Starih žagah pri Črmošnjicah odkrili spominsko obeležje slovenskih partizanskih radijskih delavnic — 99d, ki imajo domicil v Iskri. Prisotne je na kratko pozdravil podpredsednik odbora delavnic 99d Milan Železnik, ki se je med drugim spomnil tudi časov, ko so v Soteski partizanski tehniki izdelovali radijske in telefonske naprave za potrebe partizanske vojske pa kjer so rasli prvi kadri in se porajali načrti za izgradnjo naše elektronske industrije in njenih inštitutov.

Objekte v dolini v Starih žagah je že precej načel zob časa, čeprav je nekaj originalnih izdelkov še ostalo, nekaj pa jih nameravajo še obnoviti in jih razstaviti v Muzeju narodne osvoboditve. Za spomin na dolino in njeno medvojno industrijo pa bodo na robu Soteske postavili večji pano s sliko tedanje zasedbe doline z nekdanjimi poslopci in oznakami njihove dejavnosti.

Milan Železnik se je zahvalil tudi Marku Devu iz Iskare Marketing, ki je predlagal, kako naj se spremeni spominsko obeležje, organiziral izdelavo istega napisu v drugi, trajnejši tehniki in pri tem obdržal enako idejno zasnovo prvotnega obeležja, in semiškim Kondenzatorjem, ki so prevzeli ves mehanski in gradbeni del. Ob koncu pa je udeležence v imenu Iskre pozdravil tudi predsednik domilnega odbora 99d Avguštin Ciuha.

Razširjeni kolegij Iskre Commerce

BLIŽA SE NAM IZREDNO VROČA JESEN

Prav nobenih izgovorov za nedelo ne bo več v Iskri Commerce, vse manj možnosti bo za skrivanje za nekimi namišljenimi ovrhmi in za iskanje »zunanjih problemov«, med nami je dokončno odklenkalo lenuhom in iznajdljivežem, ki so »vestno« prenašali delo na druge. Ničesar več ni, pod čimer bi lahko vedrili, vse te zapreke pa je Iskra Commerce odstranila s tem, ko se je preoblikovala v družbeno podjetje, uredila plače, si začrtala nov način dela in si zanj pridobila registracijo ter začela utrjevati svojo novo identiteto v Iskri in na tržišču sploh.

Nedvomno je bila to osnovna misel večurnega razširjenega kolegija Iskra Commerce, povezana z domala vsemi temami in vprašanji, ki jih je pred sodelavci — vodilnimi delavci te Iskrine tržne organizacije in predstavniki DPO — načel njen glavni direktor Janez Vipotnik.

Kolegij je bil namenjen celokupni problematiki Iskre Commerce — od dohodka, stroškov poslovanja in kadrov do trenutno najpomembnejšega vprašanja — spremembe statusa Iskre Commerce znotraj Iskre ter v zvezi s tem krepitve nove identitete tega tržnega podjetja. Znano je, da se Commerce s preobrazbo v družbeno podjetje pretvarja iz servisne organizacije v aktivno podjetje, ki pristopa k vsakemu poslu s svojim pogledom, s svojim interesom. To pa pomeni tudi to, da se bodo delavci IC-ja morali aktivneje vključevati v posle in ne tako kot doslej, ko so delali posle skoraj izključno le po dogovoru oz. naročilu Iskrinih proizvodnih organizacij.

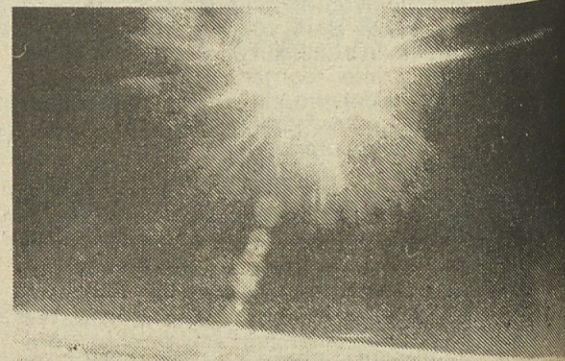
Iskra Commerce se je o tej novi kvaliteti v svojem poslovanju, med drugim tudi o odpiranju navzven, dogovarjala že lani z Iskrinimi organizacijami. To odpiranje je, lahko bi rekli, obojestransko, saj bodo z drugimi hišami, trgovskimi, zunanjetrgovinskimi, svetovalnimi, pravnimi, itd. sodelovala tudi Iskrina proizvodna podjetja, Iskra Commerce pa bo lahko tržila tudi neiskrino blago.

In zakaj se je IC odločila za takšno širitev svoje dejavnosti na proizvajalce zunaj Iskre? Eden izmed vzrokov oz. ugotovitev pri ocenjevanju svojega dela je bil ta, da so Commerceve zmogljivosti relativno velike in da bi jih bilo umestno zaradi ekonomskih učinkov izkoristiti in zapolniti tudi z drugimi programi. Seveda gre za tista dodatna področja, za katera so delavci Iskre Commerce usposobljeni. Pri tem gre za vse vrste Commercevih kapacitet — od prodajal v Jugoslaviji in domačih predstavništev do bogato razvejane mreže v tujini, seveda pa je tu še celoten tržni aparat v Poslovni stavbi in drugod v Ljubljani ter v Kranju, torej pravna služba, finančna služba, izvozno-uvozna operativa, tržne

informacije, izdelovanje projektov, in podobno. To odpiranje navzven pa terja seveda tudi določena notranja prestrukturiranja, nenazadnje pa tudi spremembo tržne miselnosti in odnosa ljudi v IC-ju: doslej je bilo to nekako po krilatici »tukaj smo, vaši smo«, obogateni še s »pa nas uporabljajte«, s tržno in ne servisno-tržno usmeritvijo, pa postajajo zanje tržišče poleg jugoslovanskega in svetovnega tudi proizvodna podjetja. Zaposleni iz IC-ja bodo pač morali pogosteje obiskovati tovarne, še bolj podrobno spoznati posebnosti teh programov, se obnašati dosti bolj aktivno ter se samostojno dogovarjati s proizvajalci. Pridobivati bodo morali posle in ne čakati nanje, seveda pa pridobivati tiste posle, za katere imajo sami interes.

Pomembna sprememba v poslovanju Iskre Commerce, izvajati pa so jo začeli že lani, je v tako imenovanem čiščenju prelivih. Medtem ko so ji nekateri posli kljub ogromni energiji in stroškom prinašali skromen dobiček ali celo izgubo, pa so drugi, kljub temu da so jih lahko opravili »z levo roko«, prinašali velike finančne učinke. Marsikdaj je bilo pač vse odvisno od dogovorov med IC-jem in proizvodnimi organizacijami in je Commerce enostavno dobil dogovorjeni delež, seveda pa tak način dela ni koristil ne prvim ne drugim, saj je zanemarjal enega najpomembnejših elementov na trgu, to pa prodajni stroški nedvomno so. Iskra Commerce bo v prihodnje lahko enostavno ugotavljala, kdo s svojim delom zasluži za preživetje, kateri del pa ne more vzdrževati niti samega sebe in torej živi na račun drugih. Takšno preživljanje je bilo mogoče predvsem zaradi proračunskega načina financiranja, nekateri mu tudi pravijo sociala, vse skupaj pa s trgovom ni imelo dosti zveze. Znanih je ničkoliko primerov, ko je morala Iskra Commerce, tudi zaradi servisne vloge, prodati nek izdelek, čeprav je dobro vedela, da ji bo prinesel izgubo. Seveda pa ga je lahko marsikdaj kompenzirala s tistimi »z levo roko« narejenimi posli.

Znano je, da se je Iskra Commerce med prvimi v Iskri preoblikovala v druž-

beno podjetje. Med drugim ji je to omogočilo, da je praktično vsa pooblastila odločanja o pomembnih zadevah prenesla na delavski svet, določena pooblastila delavskega sveta pa na vodilni krog v firmi. S tem je bistveno poenostavila upravljanje ter povečala hitrost odločanja, s prenosom pooblastil pa se je izredno povečala tudi odgovornost delegatov v delavskem svetu ter seveda vodilnih delavcev. Seveda pa to ne pomeni centralizacijo moči, pač pa ustvarjanje pogojev za čimprejšnje doseganje zaželenih sprememb. Med drugim bo Iskra Commerce v zelo kratkem času, najpozneje pa v šestih mesecih, formirala dohodkovno-stroškovne enote, ki bodo morale biti v celoti ekonomsko neodvisne in ki bodo svojo ekonomijo na tej ravni tudi uravnale. Poenostavljeno povedano: direktor takšne enote bo moral skrbeti, da bo dohodek enote večji od stroškov; odgovoren bo torej za vse, kar sodi v poslovanje.

Seveda bo imela celotna firma enotno strategijo, najpomembnejše pri tem opuščanju centralnega vodenja pa je prenašanje pooblastil na večje število ljudi, na tako imenovani srednji management. S kadrovskim potencialom, ki ga Iskra Commerce ima, bo lahko tako ustvarila bistveno več kot doslej, ko je za njeno poslovno skrbela le peščica ljudi. S širitvijo tega vrha se bo izkristaliziralo tudi bistveno več idej, več poslovnih akcij, več vsega tistega, kar prinaša ustvarjalno delo.

Na razširjenem kolegiju smo zvedeli tudi za nekaj organizacijskih sprememb v IC-ju. Med drugim bodo iz sedanje Dejavnosti zastopanja tujih firm formirali podjetje. S tem bodo pričeli uveljavljati enega osnovnih ciljev v tej podjetniški preobrazbi, ta pa je v ločitvi ter spreminjanju družbene lastnine v podjetniško, s tem pa tudi ločevanje upravljanja od vodenja. Ekipa, ki bo vodila novo podjetje — zanj še nimajo novega imena — bo imela izključno odgovornost za vodenje,

Iskra Commerce, kot stoodstotni lastnik kapitala tega podjetja, pa bo odgovorna za upravljanje. S tem bo novo zastopniško podjetje neposredno povezano tudi z Iskro in njenimi interesi kot tudi interesi širše družbe. Prav v zvezi z lastništvom je glavni direktor Iskre Commerce Janez Vipotnik na glavnem kolegiju poudaril, da bodo morale čim prej prevladati raznovrstne oblike lastnine, saj bomo le tako lahko ločili tiste, ki upravljajo, od tistih, ki vodijo, s konfrontacijo različnih interesov pa bomo hitreje prišli do pravih rešitev vsakodnevnih poslovnih problemov.

Med izredno pomembne spremembe v Iskri Commerce sodi tudi bližnje prestrukturiranje v izvozni dejavnosti. Le-ta je bila doslej organizirana regionalno po tako imenovanih Tržnih področjih — Razviti zahod, SEV in Dežele v razvoju — že jeseni pa bodo namesto njih formirali produktne oddelke. Pridobitev bo predvsem v tem, da bodo Iskrine tovarne vsaka zase točno vedele, kdo v IC-ju trži njihove izdelke, kateri ljudje delajo konkretno za njih, to pa bodo vedeli tudi poslovni partnerji. Prehod na produktno trženje pomeni hkrati tudi določeno specializacijo. Da pa bi ohranili sedanja znanja, potrebna za nastop na regiji, tako imenovana regijska znanja, bo zanje v prihodnje skrbela mreža Iskrinih predstavništev in podjetij v tujini. Samo primer: če se bo npr. Commercevo predstavništvo v Stuttgartu odločilo, da potrebuje za sebe v Iskri Commerce recimo tri ljudi, jim bo določilo delo, seveda tudi plačo po splošno veljavnih okvirih v Jugoslaviji, Iskra Commerce pa bo vse stroške, ki bodo nastali v zvezi s temi ljudmi, zaračunala tej firmi. S tem se bo med drugim zavarovala tudi prd nesmotnim zaposlovanjem.

Razširjeni kolegij Iskre Commerce je med drugim tudi opozoril na dejstvo, da se ljudje v tem kolektivu globoko zavedajo družbene krize v Jugoslaviji, krize, ki pretresa tudi Iskro, vendar pa je med njimi občutiti določen zmeren optimizem. Pač, ljudje v IC-ju zaupajo v lastne sposobnosti in sposobnosti drugih v Iskri, prav zato pa se bodo v jesenskem obdobju še aktivneje vključili v reševanje problemov, ki so izbruhnili v nekaterih Iskrinih kolektivih, problemov, nastalih zaradi razpada tržišča in finančne problematike. Iskra Commerce se je v reševanje težav Iskrinih tovarn, kot npr. Avtomatike, že aktivno vključila, seveda pa bremena večjega števila zgubašev sama le ne bo mogla prenesti in uspešneje omiliti.

Lado Drobež

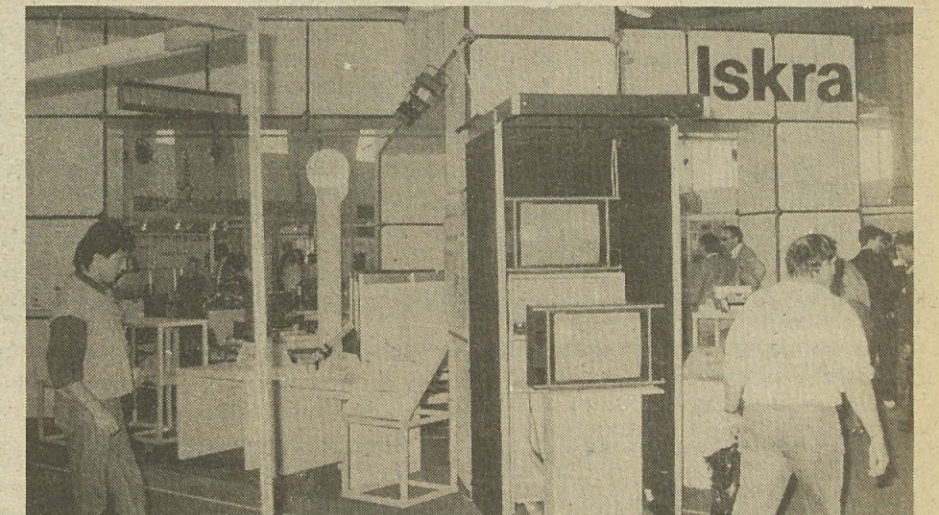
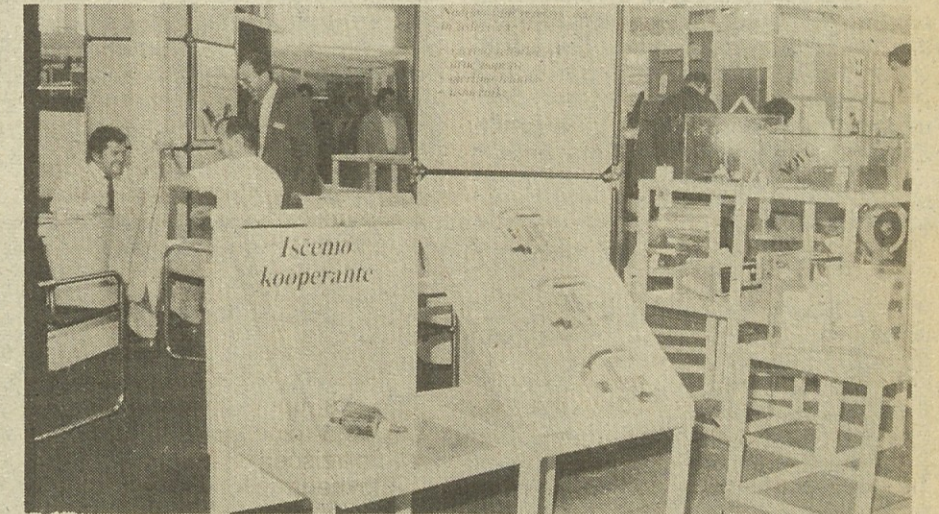
S fotoaparatom po celjskem obrtniškem sejmu

Če gre še vedno za obrtniški sejem v Celju, ne bi mogli z gotovostjo trditi, tudi za to ne, ker prave ločnice med drobnim in »manj« drobnim gospodarstvom verjetno ni, seveda pa je dosti bolj poudarjena, z izjemo kooperacij, ta meja z družbenimi podjetji. In ta sejem je zaprl vrata minuli teden, potem ko ga je obiskalo nad 210 tisoč ljudi, ki so si, no, nekateri bolj gostinske stojnice, ogledali stvaritve 1800 razstavljalcev iz kar 15 držav.

Za razliko od minulih let, ko je na sejmu sodelovala iz Iskre poleg Polprevodnikov le še Servisna organizacija, samo se Iskraši

letos odločili za dosti bolj, lahko bi mu rekli, masoven nastop. No, o njegovi smotnosti ne bi razglabljali, v Celje pa so prišli tokrat poleg stalnih Serviserjev še Avtomatika (varjenje in Tene), Kibernetika, Merilna elektronika, CEO, Telekom, Videomatika, ERO, Antene in nekaj Iskraški IKM. Lično Iskrino stojnico so zasnovali in postavili fantje iz sejemske službe Marketinga v Iskri Commerce.

Besedilo in slike LD

V prejšnji številki našega glasila smo pisali o postavitvi prve jugoslovanske digitalne centrale EWSD v Domžalah, centrale SI 2000 v Mengšu, prenosnih sistemov in optičnega kabla, dolžni pa smo še poročilo o predaji objektov namenu. Občani Domžal so svoj krajevni praznik obeležili s pomembno pridobitvijo, katere končna skupna vrednost bo znašala 184 milijard dinarjev.

Nemogoče je naštetati vse ugledne goste, ki so se udeležili proslave v Domžalah. Tu so bili: **Milan Jelenc**, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze, **Uroš Slavinec**, predsednik Republiškega komiteja za industrijo, **Vučić Čagorović**, predsednik poslovodnega odbora Skupnosti jugoslovanskih PTT, **Momo Jančić**, direktor Poštne hranilnice, predstavniki ptt podjetij iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Novega Sada, Reke in

nik za gospodarstvo. V občini deluje preko 170 družbenih subjektov, v družbenem sektorju je zaposlenih 12.000 delavcev, v zasebnem pa 1700 samostojnih obrtnikov. Številke se naglo povečujejo. Gospodarsko rast mora seveda spremljati sodobna infrastruktura tudi na področju telekomunikacij. Pravkar dosežena faza izgradnje še ni zadnja, je pa najpomembnejša in najbolj zahtevna po tehnični in finančni strani.

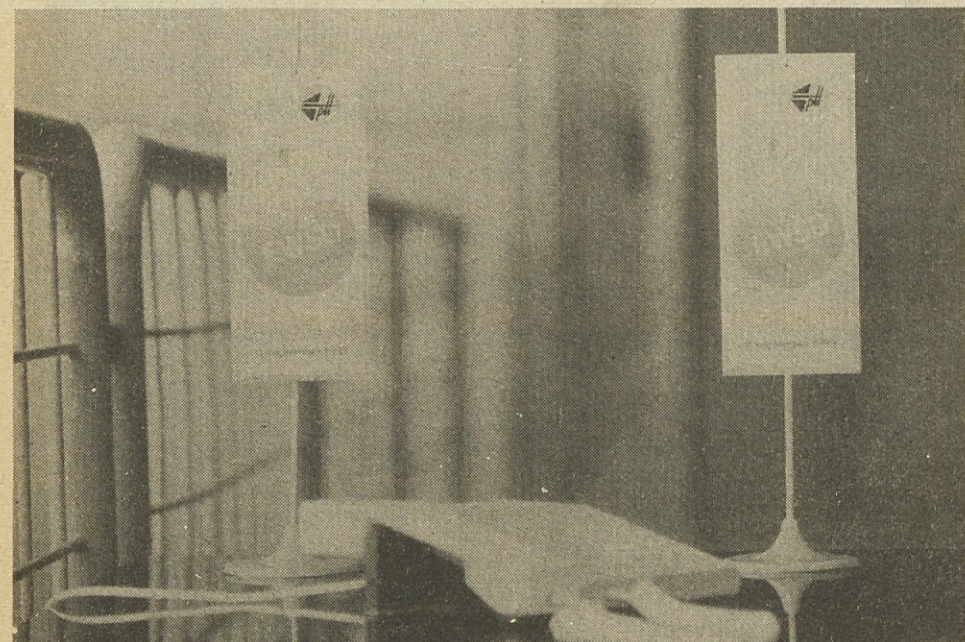

Zmagoslavje digitalne telefonije v Domžalah

otresla telefonske nerazvitosti, saj bo po vključitvi vseh proslincev imela 20 telefonskih naročnikov na 100 prebivalcev, torej enkrat več kot doslej, same Domžale in Mengeš pa

Slavje je popestril kulturni program, v katerem so nastopili: godba na pihala iz Domžal, moški pevski oktet Poštar iz

V Domžalah je bila navzoča tudi vse bolj opazna marketinška dejavnost združenega podjetja Iskra Telekom.

drugod, **Lothar Plehwe**, direktor izvoza telekomunikacijskih sistemov pri Siemensu, **Franc Šifkovič**, predsednik poslovodnega odbora SOZD Iskra s sodelavci, **Peter Primožič**, predsednik Skupščine občine Domžale, **Miloš Mitič**, predsednik poslovodnega odbora Združenih organizacij PTT Slovenije, predstavniki slovenskih delovnih organizacij ptt prometa, JLA in mnogi drugi.

Za objavo smo povzeli nekaj poudarkov iz slavnostnih govorov.

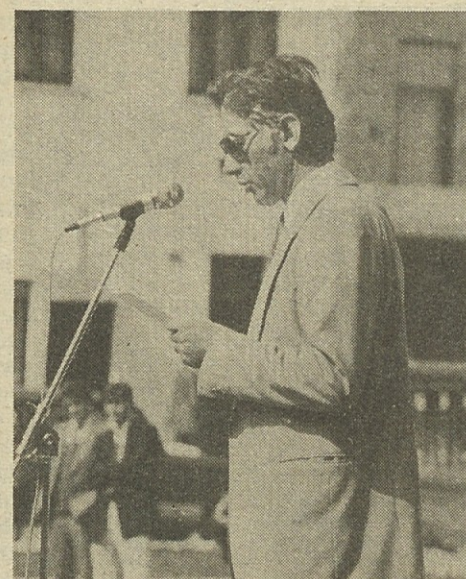
Peter Primožič, predsednik Skupščine občine Domžale:

»Za našo občino je znano, da ubira dokaj samosvoja in samostojna pota na mnogih področjih družbenega in gospodarskega življenja. Znano je tudi, da v preteklosti razvoj telefonije ni sledil siceršnjemu razvoju občine.

V zadnjem obdobju je zaostanek na tem področju pomenil neposredni omejitveni dejav-

Štefanija Žagmeister, direktorica Podjetja za PTT promet Ljubljana:

»V mesecu septembru 1986 je bil podpisan sporazum o realizaciji obsežnega načrta, ki je obsegal tri faze: prizidek k ptt stavbi, v kateri je bila v mesecu oktobru 1987 odprta več kot potrebna nova pošta Domžale, objekte, ki jih danes predajamo namenu, v zadnji fazi pa bo zgrajeno telefonsko kabelsko omrežje na območju obeh novih central. To akcijo smo poimenovali 'Akcija 4000 telefonov' in je naletela na izjemen odziv, saj se je prijavilo več kot 3400 krajanov in delovnih organizacij. Dogovorili smo se, da bodoči naročniki financirajo 30 odstotkov stavbe in kabelsko omrežje, vse drugo pa PTT. V nadaljnji izgradnji kabelskega omrežja v Domžalah in Mengšu in telefonskih kapacitet v Radomljah bo še potrebno zbirati denar, in to ob spremenjeni strukturi financiranja, pri čemer bo delež PTT 58 odstotkov, delež gospodarstva in občanov pa 42 odstotkov. Napori so torej veliki, vendar pa se bo občina

Peter Primožič

celo 40 telefonov na 100 prebivalcev. Naša akcija je znova dokazala, da je možno tudi v izjemno težkih gospodarskih razmerah s skupnimi močmi in veliko volje uresničiti hotenja po hitrejšem razvoju. In zato je današnji uspeh toliko večji.

Digitalni centrali v Domžalah se bo do leta 1995 pridružilo še 12 central sistema EWSD na različnih prometnih ravneh, v glavnem na območju mesta Ljubljane, in sicer s skupno zmogljivostjo nekaj manj kot 60.000 telefonskih priključkov in približno 18.000 digitalnih vodov. O tem smo letos spomladi z Iskro

Štefanija Žagmeister

podpisali okvirno pogodbo v skupni vrednosti 80 milijonov DEM.

Franc Šifkovič, predsednik poslovodnega odbora SOZD Iskra:

»Prav tako kot občani Domžal in okolice smo tudi v Iskri nestrno pričakovali današnji dogodek. Postavitev vozliščne centrale EWSD v Domžalah skupaj s SI 2000 v Mengšu in povezavo pomeni preizkusni kamen z več vidikov. To je prvi plod sodelovanja z našim novim partnerjem Siemensom, prvi rezultat začetne faze prestrukturiranja Iskre na področju telekomunikacij in hkrati sad sodelovanja Iskre in velikega poslovnega partnerja — jugoslovanske, slovenske in ljubljanske PTT.

Želimo, da bi bilo podobnih dogodkov čimveč. Iskra je velik proizvajalec systemske opreme, vendar je njena produkcija brez podjetnih partnerjev, sposobnih velikih naložb, seveda močno omejena. Mislim, da so se razmere v jugoslovanski in slovenski PTT iz-

boljšale, kar kaže, da bo sodelovanje tudi v prihodnje dobro. Digitalizacija našega telekomunikacijskega omrežja je namreč eden izmed osnovnih pogojev za približevanje Evropi 92.

Pohvaliti moramo strokovnjake, ki so sistem EWSD izredno hitro prilagodili našemu trgu in postavili prvi objekt. Veseli nas tudi dejstvo, da smo v Iskri uspeli povezati več programov — Iskra Telekom, Iskra CEO in Iskre Elektrozveze, s čimer smo dokazali, da zmoremo ponuditi in uresničiti kompleksne projekte, ne pa zgolj prodajati posamezne izdelke. Zato smo sposobni uspešno konkurirati doma in tudi v tujini.

Lothar Plehwe, direktor izvoza telekomunikacijskih sistemov, Siemens:

»Zadnje podrobnosti v pogodbi so bile sklenjene pred približno štirinajstimi meseci in do danes je bilo potrebno doreči vse, od si-

Franc Šifkovič

stema do postavitve prve centrale; v tem kratkem času je bilo potrebno opraviti ogromno natančnega strokovnega dela. Zahvaljujem se predstavnikom in sodelavcem iz delovnih organizacij Iskre, posebej tistim iz razvoja in predstavnikom slovenske PTT, ki so sodelovali pri tehnični prilagoditvi sistema EWSD za novo telefonsko omrežje.

Že v mesecu oktobru bomo z Iskro ustanovili mešano podjetje (joint venture) v Kranju, ki bo zagotavljalo celotni servis in storitve za sistem EWSD. Upamo, da bo zelo uspešno, toda za dobro poslovanje vsakega podjetja so seveda potrebna naročila. Zato pozivam ptt organizacije, naj nam dajo čimveč naročil.

Vučić Čagorović, predsednik poslovodnega odbora Skupnosti jugoslovanskih PTT:

»V Skupnosti smo izredno zadovoljni nad novim dosežkom PTT Slovenije in Iskre. To je pomemben korak v razvoju jugoslovanskih telekomunikacij. Resnično, Iskra se je odločila za zelo perspektiven, sodoben sistem. Podprli bomo napore za nadaljevanje poti v tej smeri. Velika želja PTT Jugoslavije je, da se naša industrija še bolj poveže na takšnih programih in zagotovi še celovitejši prispevek k posodabljanju telekomunikacij. Že doslej je bila pri tem povsem uspešna, toda čedalje večje zahteve modernizacije narekujejo še bolj tesno sodelovanje proizvajalcev. Vemo, da si Iskra iskreno prizadeva za to povezovanje in zdi se mi, da bo tudi v prihodnje dala svoj polni prispevek.

Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil Siemensu za zelo korektno pogoje, ki jih daje v aranžmajih z Jugoslavijo, predvsem z Iskro, v težnji za nadaljnji plasma svojega sistema pa tudi z drugimi jugoslovanskimi proizvajalci opreme. Zahvaljujem se mu tudi za pravočasno in brezhibno izpolnitev vseh prevzetih obveznosti ob vrhu neuvrčenih v Beogradu.

Milan Jelenc, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze:

(Dalje na 8. strani)

Ljubljane pod vodstvom Viktorja Zarnika in harmonikaški orkester glasbene šole Domžale.

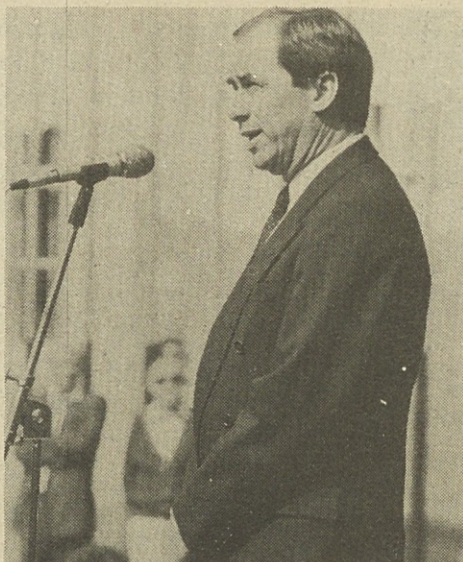

Zmagoslavje digitalne telefonije v Domžalah

(Nadaljevanje s 7. strani)

»Odprije prve digitalne telefonske centrale sistema EWSD v Domžalah simbolično označuje zaključek nekega obdobja prenove in prilagoditve, tako ptt organizacij, kot tudi Iskre sodobnemu tehnološkemu razvoju. Ko je bila na začetku tega srednjeročnega obdobja sprejeta dolgoročna usmeritev, da bomo naše telekomunikacijsko omrežje posodabljali izključno z digitalnimi komutacijskimi prenosnimi sistemi, je bil to za Iskro in ptt organizacije velik izziv. Zlasti veliko negotovosti je bilo pri iskanju ustreznega digitalnega komutacijskega sistema za javne telefonske centrale večjih zmogljivosti in s tem povezano iskanje ustreznega tujega partnerja. Izbira sistema EWSD in povezovanje s priznano firmo Siemens se prav danes, z od-

Lothar Plehwe

prtjem prve digitalne centrale tega sistema, kaže kot uspešna in dolgoročno naravnana poteza. Posebej nas veseli, ker je uspešno poslovno sodelovanje Iskra-Siemens še en člen v verigi dobrih odnosov in sodelovanja med Jugoslavijo in Zvezo republiko Nemčijo ter med Slovenijo in Bavarsko v okviru delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Vključitev digitalnih telefonskih central v Domžalah in Mengšu ter ustreznih prenosnih sistemov in povezav po optičnem kablu pomeni tudi začetek hitrejše digitalizacije telefonskega omrežja na območju Podjetja za PTT promet Ljubljana. Z vključitvijo novih digitalnih telefonskih central v Mariboru, na Ravnah in v drugih krajih Slovenije se bodo oblikovali novi digitalni otoki v našem telekomunikacijskem omrežju, ki jih bo potrebno čimprej povezati z digitalnimi prenosnimi sistemi magistralnega in mednarodnega pomena. Zato v našem komiteju pozorno spremljamo izgradnjo omrežja digitalnih radiorelejnih sistemov ter priprave na položitev optičnih kablov na relacijah Kranj-avstrijska meja in Ljubljana-Zagreb. Ob tem ne moremo mimo ugotovitve, da zlasti naše gospo-

Vučić Čagorović

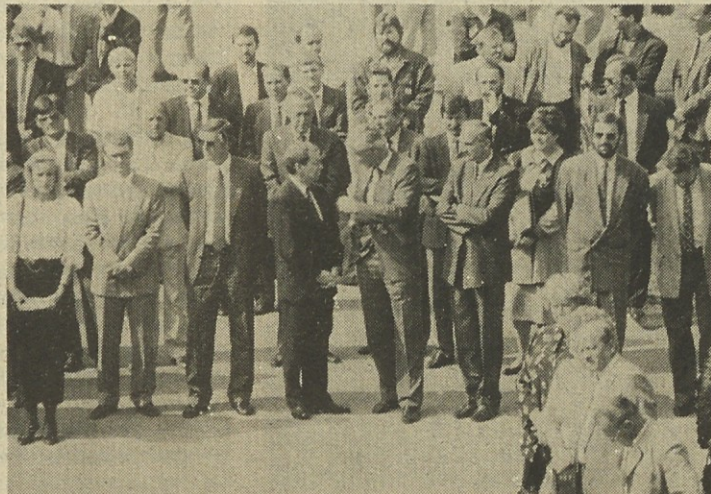
darstvo nestrpno pričakuje zaključek izgradnje nove mednarodne in tranzitne telegrafске centrale, začetek izgradnje javnega mobilnega telefonskega omrežja, uvajanje videoteksa, elektronske pošte ter drugih sodobnih telekomunikacijskih storitev.

V Izvršnem svetu skupščine Slovenije se zavedamo pomena telekomunikacij kot ključnega infrastrukturnega sistema informacijske družbe, v katero vstopamo. S skupnimi močmi moramo ta pomen telekomunikacij vgraditi in ustrezno ovrednotiti v srednjeročnih planskih dokumentih za obdobje 1991—96, ki smo jih že začeli pripravljati. Poudarek moramo dati na hitrejšo digitalizacijo našega omrežja ob hkratni širitvi njegovega obsega, postopnemu uvajanju storitev ISDN, hitrejšemu razvoju telefonije, zlasti na manj razvitih, obmejnih in hribovitih območjih, fleksibilnejšemu odzivanju na zahteve občanov, uporabnikov in gospodarstva. Tako ambiciozno zastavljen plan razvoja telekomunikacij pa seveda terja stabilne in dolgoročne vire financiranja, ki jih moramo zagotoviti v okviru sprejemanja planskih dokumentov.«

Kazimir Mohar, foto Dean Dubokovič

Milan Jelenc poroča svojemu nadrejenemu — predsedniku Izvršnega sveta skupščine Slovenije Dušanu Šinigoju, da je prva digitalna centrala EWSD v Jugoslaviji predana namenu in da dobro deluje.

Na prireditvi v Domžalah se je zbralo veliko ljudi, ki odločajo o razvoju in izgradnji sodobnih telekomunikacij v Sloveniji in Jugoslaviji.

Na ljubljanskem gospodarskem razstavišču se je iztekel prvi strokovno-poslovni sejem Marketing klub '89. Pobudnika in organizatorja te prireditve sta bila Media marketing in Gospodarsko razstavišče, njuna osnovna želja pa je bila pripraviti vzorno srečanje tržnikov, podjetnikov in poslovnežev. Sejem je bil, vsaj načeloma, zaprt za nestrokovno in neposlovno javnost, kljub temu pa je obisk prireditve ugodno prešenetil celo največje optimiste.

Na tem, lahko bi rekli za nas kar pionirskem sejmu — v svetu bo samo letos skupno 43 takšnih strokovnih srečanj — je sodelovalo 60 razstavljalcev iz domovine in tujine, skupno pa so zakupili 2500 kvadratnih metrov zaprtih razstavnih površin.

Že med samim sejmom in zdaj, ko so ga zapustili zadnji razstavljalci in obiskovalci, je bila ta marketinška prireditev deležna samih laskavih ocen, mnoge med njimi pa smo si upravičeno prislužili tudi Iskraši, točneje naši strokovnjaki iz dejavnosti marketinških raziskav in tržnega komuniciranja iz Iskra Commerce. Osnovna zamisel, projekt in izvedba celotnega Marketing kluba '89 so bili delo teh strokovnjakov, za kar jim nedvomno veljajo čestitke tudi s strani Iskre.

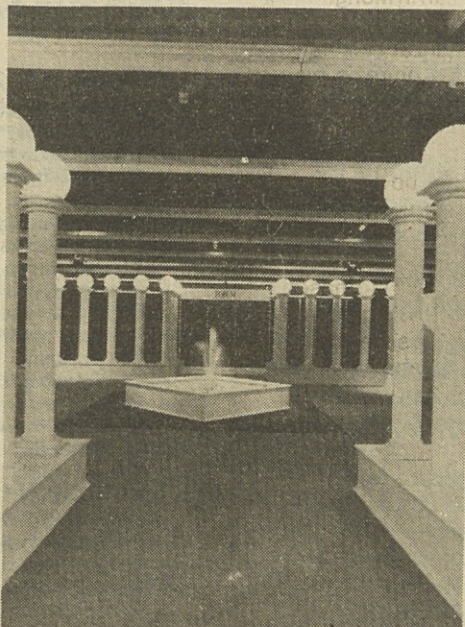
Sam sejem, njegov pomen in Iskrin delež na njem nam je za naš tednik predstavil vodja tržnega komuniciranja v Marketingu Dušan Benko.

»V naši stroki smo že dolgo čutili pomanjkanje nekega dogodka, nekega prostora, prireditve, kjer bi se lahko na enem mestu srečali z ljudmi, ki se bavijo, če lahko temu tako rečem, s servisiranjem trženja, z marketingom, ljudi, ki so jim profesija tržno komuniciranje, industrijsko oblikovanje, tržne raziskave in podobno. Ideja o takšnem srečanju se je porodila v strokovnem časopisu Media marketing, ki mu je nato v sodelovanju z upravo gospodarskega razstavišča uspelo prebiti led in — prvi marketinški strokovni sejem je minuli teden tudi zaživel. Med pripravami na sejem so nas iz dejavnosti marketinških raziskav in tržnega komuniciranja skupaj še z nekaterimi drugimi povabili na interni natečaj za projekt in izvedbo celotnega sejma. Iskraši smo prišli z dvema projektoma, organizator pa se je odločil za enega izmed njiju, za projekt našega diplomiranega arhitekta Jožeta Logarja. Osnovna zamisel projekta je bila v tako imenovani osi druženja, v osi, liniji družabnosti. Celoten prostor je arhitekt tudi tako zasnoval — od vhodnega objekta v recepcijskem informacijskem prostoru, potem v središčnem družabnem delu, rekli so mu tudi srečevalni prostor, zatem v prostoru za izmenjavo strokovnih po-

Iskra Commerce

Projekt in izvedba sejma sta bila Iskrina

gledov, torej v Forumu, seveda pa tudi v razstavnem delu, ki je zavzemal prtiličje in prvo nadstropje dvorane B gospodarskega razstavišča. Celoten prostor so obeleževali številni stebri, kar je dajalo še dodatno učinek erotne oblikovnosti.

Sama prireditev je bila, kot je znano, namenjena predvsem ljudem, ki opravljajo določene funkcije trženja kot svojo osnovno profesijo. Predvsem gre, ponavljam, za strokovnjake iz tržnega komuniciranja, tržnih raziskav in prostorskega oblikovanja.

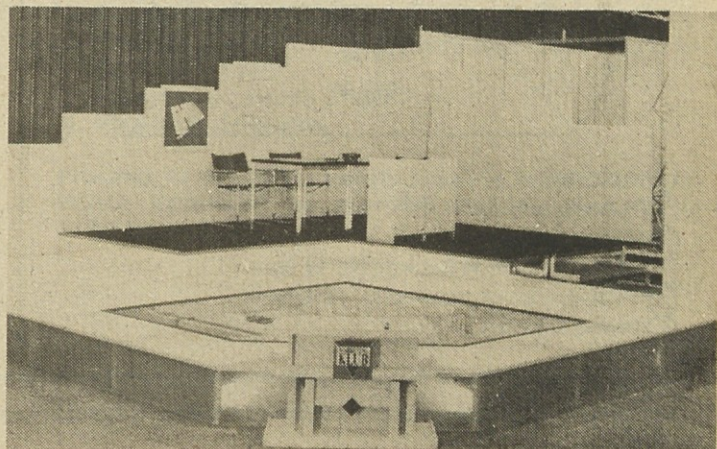
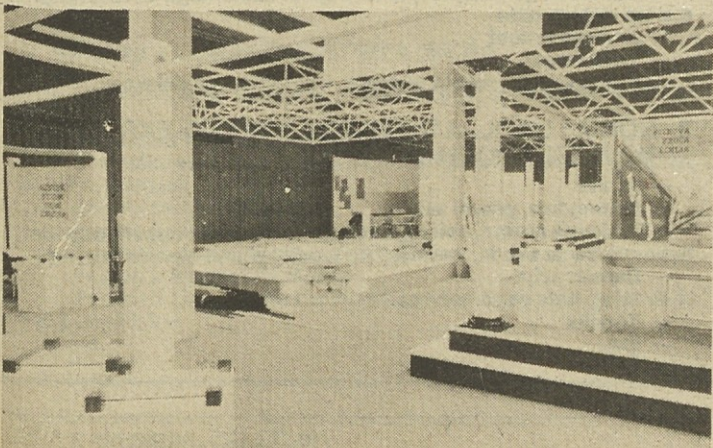
Na Marketing klubu '89 smo se našli razstavljalci različnih profilov, različnih ponudb in tudi različne kompleksnosti teh ponudb — od skoraj ponudnikov drobne galanterije, preko papirne galanterije, tiskarn in založniških hiš do organizatorjev turistične, predvsem kongresne dejavnosti, pa vse do agencij za tržno komuniciranje in tržne raziskave. Žal smo ugotovili, da so manjši dobavitelji, manjši ponudniki našli svojo klientelo v prav tistih, ki svoje storitve tržijo kompleksno, dočim ti večji direktne klientele niti niso intenzivneje iskali, mislim pa, da je tudi pričakovali niso. Morda se je ta problem pojavil zato, ker je bil sejem pač prvič, upam pa, da bo v prihodnje drugače. Končnih uporabnikov storitev s področja tržnih raziskav in tržnega komuniciranja res ni bilo veliko, to pa bo naloga organizatorjev, da jih ustrezno obdelajo in jih privabijo na marketinški sejem prihodnje leto.

Prav prihodnje leto bo ta sejem povezan z Evropskim kongresom za marketing — ESO-MAR, ki bo v Ljubljani, leta 1992 pa s svetovnim kongresom industrijskih oblikovalcev — ICSID, ki bo prav tako v jesenskem času v Ljubljani.

Torej naša dejavnost tržnih raziskav in komuniciranja v Iskra Commerce se je potem, ko smo dobili natečaj za sejem, lotila dela. Šlo je namreč za projekt tako izjemnih razsežnosti, kakršnega na tej ravni ni opravila v Jugoslaviji še nobena agencija. Hkrati pa smo v IC-ju začeli razmišljati tudi o tem, če bi svoje znanje, delo in kapacitete hkrati z drugimi tudi mi ponudili na sejmu. Glede na to, da se v Iskra vse bolj razvija podjetniška miselnost in glede na ambicioznost našega kolektiva, pa tudi zaradi včasih nedorečenega profesionalnega dela, profesionalnega v narekovajih, v odnosih z nekaterimi Iskrinimi organizacijami, smo se odločili, da bomo na sejmu ponudili svoje storitve, za začetek res bolj diskretno, tudi mi. Korak v našem odpiranju navzven se je na sejmu pokazal kot pravilen in uspešen, saj smo že do danes, torej dan po zaključku sejma, prejeli ponudbo za različne storitve z našega področja za najmanj štiri do pet mesecev dela. Seveda je vprašanje, če bomo vse te ponudbe tudi sprejeli, oz. če bodo ponudniki sprejeli naše pogoje.

Takoj pa moram poudariti, da bo naše delo vsekakor še naprej namenjeno predvsem Iskrinim podjetjem, seveda tistim, ki bodo spoštovala pravila stroke in z nami sodelovala na profesionalen način. Profesionalen način pa ne zajema samo naše realizacije, ki je bila marsikdaj na meji zmoglosti zaradi časovnih omejitev, zaradi neprofesionalnih določenih ciljev in nenazadnje tudi zaradi nepriznavanja stroškov.«

Lado Drobež

Elementi skupnih vrednot SOZD Iskra

1. Bistvena dispozicija v oblikovanju (tvorjenju) skupnih vrednot je skupina, organizacija, sistem, korporacija. Iz teorije sistemov je znano, da se podsistemi racionalno, zavestno združujejo v nek višji sistem, da bi tako lažje uresničili del svojih ciljev. S tem prevzemajo tudi del ciljev sistema, del novih »pravil igre.«

2. Predpogoj uspešnosti sistemov (praviloma kompleksnejše tvorbe) je urejeno, organizirano strateško krmiljenje (vodenje, planiranje, ciljno usmerjanje). Takšno delovanje mora danes temeljiti na:

a) enotnem informacijskem sistemu (nadomestilo za prejšnjo bogato organizacijsko strukturiranost)

b) enotni organizacijski kulturi kot sintezi subkultur, ki izražajo skupne cilje, namene, potrebe, skupne vrednote, prepričanja

c) klasičnih kapitalskih (lastniških) povezavah.

3. Če je prvi temelj enotna informacijska tehnologija sam po sebi razumljiv kot element strateškega vodenja pa iracionalne in pogosto simbolne razsežnosti organizacijske kulture povzročajo bistveno več preglavic. To nikakor ne pomeni, da tudi tega elementa strateškega vodenja ni potrebno organizirano implementirati, nadzirati, dograjevati. Dejstvo je — kar je potrdilo tudi nenadno odpovedovanje klasičnih modelov strateškega vodenja iz 70. let, da prav **organizacijska kultura pogojuje uspeh poslovnih strategij**, torej da je strategija lahko le produkt, oz. posledica ustrezne organizacijske kulture, njen integralni del!

Toda — tu je skrita prav tista past, o kateri smo govorili — KULTURA je kot UMETNOST in je ni mogoče ustvarjati s pritiski na gumbe in vnosom v računalnik! Lahko jo le negujete, oblikujete — enako kot kipar svoj model! Ta proces terja povsem ekspertna znanja — vedenjska, sociologija, uporabno psihologija, management.

4. Zaradi naštetega lahko kulturo upravičeno prištevamo kar med navade, kar pomeni, da se krčevito upira spremembam in povzroča nemajhne težave pri artikulaciji poslovodne strategije.

Kultura so tiste normativne vrednote in prepričanja, ki utrjujejo relativno homogeno obnašanje. V poslovnem pomenu pa med (pre)številnimi definicijami lahko izberemo tisto, na sicer najvišji stopnji abstrakcije, ki pravi, da so kultura tiste pomembne skupne vrednote, ki omogočajo poslovanju izraz skupnih namenov vsega početja v organizaciji!

Skupni elementi sistema Iskre

1. Temeljni predpogoj v Iskri ni dosežen — Iskra namreč ni sistem, ampak manj ali več le konglomerat, kjer vključevanje v višji sistem še vedno ima mnoge deficitarne pojavnne oblike, izražene v nekoherentnosti sistema, nespoštovanju »pravil igre«, neizrazitih ciljih, namernih in skupnih vrednotah, šibkem strateškem vodenju, itd. Prag-

matično povedano to pomeni, da je potrebno sistem Iskre sploh na novo redefinirati: podreti figure s šahovnice, jih na novo dogovorno razmestiti, dogovoriti še pravila igre in šele na to pričeti (novo) igro!

2. Vstop v igro je prostovoljen — v sistem Iskra se naj podsistemi vključujejo zavestno in racionalno, ob povsem določenih ciljih, interesih, motivih, kriterijih, načelih; a od vstopa dalje morajo prevzeti del skupnih pravil igre, v katerih oblikovanju skupaj sodelujejo in participirajo! Ta vstop naj ima tudi povsem materialne (lastniške) razsežnosti!

3. Medsebojni odnosi v sistemu temeljijo na načelih enakopravnosti, soodvisnosti, skupne ekonomske in razvojne logike, sinergije, solidarnosti, avtonomije v skrbi za lasten razvoj, ipd.

4. Iskra je v svoji razvojni fazi na dramatičnem razpotju — ali se bo znala odzvati izzivu časa ali pa je ne bo!

Odgovor na to vprašanje še zdaleč ni skrit izključno v »nenaklonjenem« okolju, ne glede na tragične manifestativne pojavnne oblike jugoslovanskega družbenoekonomskega okolja. Ta pogled, ki mu oportunistično prikimavajo mnogi tudi v Iskri, nekritično pozablja, da so mnogi problemi »samopovzročeni«; neodzivnost trgu, konkurenci, strateške napake, organizacijske slabosti — skratka rigidnost in arterioskleroza sistema, nepripravljenost tveganja, neinovativnost, ne(negovanje) motivacijskih mehanizmov, deklarativna trženjska

usmerjenost, itd., itd.

Ni dvoma, da bo temeljno načelo naslednjega desetletja podjetništvo, ki ga nekateri enoznačno povezujejo z majhnostjo — to utegne biti tragična, če že ne usodna napaka! Podjetništvo je vezano za harmonizacijo majhnih fleksibilnih organizacij s sodobno makro organiziranostjo velikih poslovnih sistemov, ki so nuja v svetu globalnega svetovnega tržišča!

Ta dilema je tudi pred Iskro — navznoter naj bo podjetniška (zlasti razviti segment storitev), navzven globalna, tržno usmerjena, fleksibilna (projektno) organizirana!

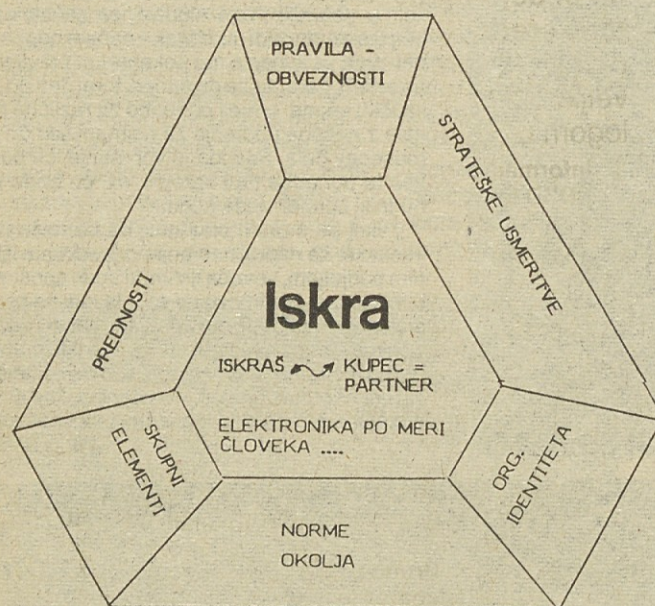
KOHEZIVNOST takšnega sistema ne more biti spontana, ampak zgolj vnaprej načrtovana in usklajevana na temeljih konsistentne skupne organizacijske kulture in strateškega poslovanja.

V prilogi so predstavljeni možni motivi (prednosti, razlogi in spodbude) za združevanje v sistem Iskre, ki seveda na drugi strani terjajo tudi spoštovanje določenih in dogovorjenih obveznosti (znotraj Iskre in v okolju) ter ne nazadnje tudi področje možnih sankcij za (ne)spoštovanje teh obveznosti. Del vsega tega bi bilo možno institucionalizirati v pravno formalne akte Iskre (n.pr. sporazum o združevanju), del pa bi kazalo zajeti ali urediti s posebnim kodeksom načel in načinov obnašanja v sistemu Iskre.

Brane Gruban

KOHEZIVNI ELEMENTI SISTEMA ISKRA

- (A) KAPITALSKE (LASTNINSKE) POVEZAVE → KORPORACIJA
(B) ENOTEN INFORMACIJSKI SISTEM
(C) SKUPNE VREDNOTE IN PREPRIČANJA, CILJI, USMERITVE

1. PREDNOSTI
2. PRAVILA IN OBVEZNOSTI
3. NORME OKOLJA
4. SKUPNE STRATEŠKE USMERITVE IN CILJI
5. ORGANIZACIJSKA IDENTITETA SISTEMA
6. SKUPNI ELEMENTI

Možni elementi vizije organizacijske kulture Iskre

1. PREDNOSTI ZDRUŽEVANJA

- Tržno-programska informiranost
- Standardizacija, tipizacija = ekonomija obsega
- Uveljavljena blagovna znamka
- Goodwill Iskre
- Moč in pretok znanja → skupne tehnološke osnove
- Racionalnost pri organizaciji služb in dejavnosti
- Optimiziranost sistema
- Koncentracija resursov = kritične mase
- Sinergije (poslovanje, prodaje, nabave, trženja, naložb)
- Privlačnost za zunanje vlagatelje
- Varnost, manjša tveganja, jamstva
- Horizontalna in vertikalna integracija — notranja prodaja
- Lažji dostop do prod. tvorcev (kapitala, znanja, informacij, itd.)
- Lažji in racionalnejši dostop do tržišč — mreža
- Notranja in eksterna zavezništva namesto avtonomnosti in samozadostnosti — globalizacija
- itd.

2. PRAVILA IN OBVEZNOSTI

- Integriteta proizvoda (izdelčna in storitvena kakovost)
- Integriteta poslovanja (poslovna kakovost)
- Enotna temeljna (korporacijska) politika → strateško planiranje
- Nepodvajanje programov v škodo članic
- Enoten informacijski sistem in načela
- Spoštovanje omejitev, ki izvirajo iz slehernega združevanja v sistem višjega reda
- Enakopravnost
- Solidarnost
- Humanizacija dela in vodenja → participacija delavcev.

3. NORME OKOLJA/INTERNO/LOKALNO-EKSTERNOMEDNARODNO/

- Ustave
- Zakonodaje, pravni akti
- Poslovne norme, običaji, načela, morala (n.pr. dober gospodar, nepovzročanje škode, vestnost pri izpolnjevanju obveznosti, itd.)
- Demokracija
- Integriteta posameznika
- Kodeks
- ipd.

4. SKUPNE STRATEŠKE USMERITVE IN CILJI

- Rast (n.pr. 10% letno, izvoz — domača prodaja 50:50, itd.)
- Gospodarjenje (dobiček, ROI, ROS, obračanje sredstev, itd.)
- Kadri (izboljšanje strukture, dopolnilno izobraževanje)
- Kakovost (n.pr. +10% letno izboljšanje)
- Nov izdelek (n.pr. v % deležu CP za izdelke in tehnologije, mlajše od 5 let, ipd.)

5. ORGANIZACIJSKA IDENTITETA SISTEMA

- Globalna, tržna, izvozna, internacionalna, evropska — tržna avtonomnost podjetij
- Dinamična, podjetniška — decentralizirano vodenje
- Družbeno odgovorna
- Ekološko zavedna in osveščena
- Inovativna — notranje podjetništvo — eksperimentalnost
- Humanistična (vsi smo na TI!) — Iskra smo ljudje
- Konsistenten hišni stil (pravila) industrijskega oblikovanja
- Enoten nastop v javnosti
- Enovita celostna podoba
- Profesionalnost, znanje, kompetentnost, strokovnost = merilo napredovanja
- Motiviranost Iskrašev — kakovost življenja.

6. SKUPNI ELEMENTI SISTEMA ISKRA

- Organizacijske povezave → korporacija, divizije, fleksibilnost oblik
- Kapitalno lastniško upravljanje
- Strateško vodenje → razmejenost korporacijske in podjetniške politike, strategij
- Enotna kadrovska politika
- Enotna politika izobraževanja
- Trženjska usmerjenost — dobiček
- Enoten informacijski sistem
- Prioritete povezavam znotraj sistema (skupne naložbe dveh ali več podjetij, ipd.)
- itd.

VABILO

na 6. sejo delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo v sredo, dne 27. septembra 1989 ob 9., v prostorih Iskre PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3, velika sejna soba v pritličju z naslednjim predlogom dnevnega reda:

1. Informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov 5. seje DS SOZD Iskra z dne 22. 6. 1989
Poročevalec: Jasto Marcon
2. Informacija o tekočih aktualnih dogajanjih v SOZD Iskra
Poročevalec: Franc Šifkovič
3. Poročilo o poslovanju SOZD Iskra v I. polletju 1989
Poročevalec: Vito Osojnik
4. Predlogi poslovnega sveta ZT skupnosti
  1. Poročilo o poslovanju ino mreže v I. polletju 1989
  2. Predlog povečanja kapitala v firmi IE Stuttgart in IE Milano
Poročevalec: Janez Vipotnik
5. Poročilo o razvojno-raziskovalni dejavnosti SOZD Iskra za leto 1988
Poročevalec: Bruno Stiglic
6. Vprašanja delegatov

Prosimo, da se seje zanesljivo udeležite, morebitno opravičeno odsotnost pa sporočite na tel. št.: (061) 212-536.

Predsednica DS SOZD
Lea Kolar

S sindikalne seje

O problematiki poslovanja in o novi organiziranosti Iskre Avtoelektrike kot združeno podjetje

Med najpomembnejše dogodke, ki so se zgodili minuli teden v novogoriški Iskri Avtoelektriki, lahko uvrstimo tudi torkovo sejo predsedstva konference osnovnih organizacij sindikatov. Na dnevnem redu sta bili le dve, vendar toliko pomembnejši in v tem trenutku izredno aktualni točki. V ospredju je bila problematika osebnih dohodkov in poslovanja, nič manj pa ni izstopala obravnava izhodišč za izdelavo pravilnika o notranji organizaciji in poslovanju Avtoelektrike.

Ali povedadno z drugimi besedami, delegati so obravnavali novo organiziranost Avtoelektrike, ki bo s 1. januarjem prihodnjega leta postala družbeno podjetje, brez temeljnih organizacij.

Seji, ki jo je sklical in vodil predsednik sindikata Miloš Vodopivec, je prisostvoval tudi glavni direktor Robert Žerjal, ki je udeležencem najprej pojasnil problematiko poslovanja, ki je dokaj pereča, predvsem na področju prodaje. Kot

vsa leta doslej, je prišlo tudi letos v juliju in avgustu zaradi letnih dopustov pri nas in pri naših kupcih do nizke vrednostne prodaje, piko na i pa so prispevale še zaustavitve dobav nekaterim kupcem. Do tega, čeprav neljubega koraka je moralo priti, saj so bili tako neredni plačniki, da so naše neplačane terjatve dosegle že kritično raven. V tem trenutku, ko to poročamo, se je stanje že bistveno popravilo in spremenilo, naši največji dolžniki in

kupci so svoje plačilne obveznosti že skoraj v celoti poravnali, torej pomeni to, da prihaja tudi faza utečenih postopkov prodaje.

Znova moramo zapisati strateško usmeritev — povečanje izvoza na tuja tržišča, vendar le z najvišjo kakovostjo izdelkov, ki je prva zahteva tujih kupcev izdelkov Avtoelektrike. Zahteve po kakovosti so

prišle že tako daleč, da morajo biti na primer zaganjalnik, alternator, vžigalna tuljava, itd. tako dobri in trdni, da zdržijo prav tolikšno življenjsko dobo, kot jo imajo avtomobili Renault, Peugeot, Citroen, Fiat, itd. Ta zahteva pa posega tudi na področje prodaje v drugo vgradnjo, saj se bo tu močno zmanjšala prodaja izdelkov in rezervnih delov, da o vse manjši kupni moči prebivalstva niti ne govorimo.

Glavni direktor je nanizal še vrsto zanimivih podatkov in informacij, o likvidnostnem položaju v delovni organizaciji pa je še posebej spregovoril njegov pomočnik Josip Pavlič. Iz obeh razlag pa je bilo znati tudi zaskrbljenost in sicer zaradi napovedanih novih ukrepov, kjer bo vodenje gospodarstva v njih

Zdajšnja temeljna organizacija generatorjev in elektronika bo po novi organiziranosti razdeljena v dve tovarni.

Poudarki iz govora glavnega direktorja

1. Likvidnostni položaj se izboljšuje, saj je večina naših glavnih kupcev že poravnala zaostale plačilne obveznosti.

2. S prodajo naših izdelkov na domača in tuja tržišča moramo delež mase za osebne dohodke znova približati izpod dvajset odstotkov glede na prihodek od prodaje.

3. Zahteve kupcev naših izdelkov so že take, da mora biti življenjska doba izdelka enaka življenjski dobi vozila. To pomeni, da se bo prodaja v drugo vgradnjo v strukturi naše prodaje postopno relativno zmanjševala.

4. Vse sile upreti v cilj, da do leta 1993 vrednost proizvoda na zaposlenega podvojimo.

5. Le z najvišjo kakovostjo izdelkov lahko izkoristimo ponujene možnosti prodaje kot na primer zaganjalnikov s trajnimi magneti in suhe vžigalne tuljave za Peugeot, vžigalne tuljave in novih zaganjalnikov za Renault, suhe vžigalne tuljave za Fiat, nove alternatorje za IMV, povečevanje plasmaja izdelkov k Citroenu, pogovori potekajo o prodaji naših izdelkov v novo Škodo Favorit, stabilni tržni segment bi morali doseči tudi z zaganjalniki AZJ za tovorni promet pri Fiat — Ivecu, Fergusonu, itd.

6. V vseh temeljnih organizacijah je še mnogo odprtih nalog, ki bi jih morali kar najhitreje rešiti, da bi prišli do novih tržno zanimivih produktov.

7. Zmanjšati, oz. ustaviti moramo vse nepotrebne investicije, razen tistih, ki neposredno vplivajo na dosego boljših proizvodnih rezultatov.

8. Imamo zanimiv proizvodni program, vendar izjemno razvojno in tehnološko zahteven. Zato sodelujemo in še iščemo povezave s svetovnimi proizvajalci avtoelektrike, kar nam bo omogočilo večjo tržno stabilnost.

9. Kdor živi v iluziji, da je možno povečevati plače s štrajki, naj prevzame vodenje delovne organizacije.

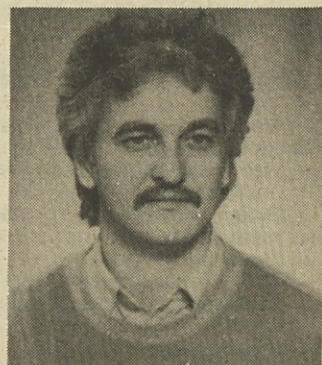
10. Ustanavljamo družbeno podjetje, kjer bomo pričali velikim spremembam, tudi kadrovskim. Tu ne bo več prostora za posameznike in skupinice, ki zaradi preobilice časa vnašajo z raznimi klevetami razdor, neosnovane informacije in s tem nezadovoljstvo med kolektiv. Tu ne bo več prostora za lažno solidarnost. Prišlo bo do selekcije, ki pa sploh ne bo posegla med pridne delavce ob strojih in tekočih trakovih. Seveda pa bo selekcija prisotna tudi na ravni osebnih dohodkov, na področju nagrajevanja. Za boljše delo, boljše plačilo.

Ob novogoriškem prazniku

Nova Gorica, mlado obmejno mesto ob Soči je praznovala svoj praznik. Namesto svečk na torti se je zvrstilo več zabavnih in resnejših prireditvev, med slednjimi pa je gotovo izstopalo slavnostno zasedanje skupščine, ne le zato, ker je potekalo v praznični preobleki s poudarki predsednika Alberta Bevčiča o dosedanjih uspehih in nadaljnji viziji, predvsem z gospodarskega vidika, ampak tudi zato, ker so bili med delegati zbrani tudi letošnji nagrajenci Nove Gorice.

Z velikim zadovoljstvom lahko zapišemo, da je bil med prejemniki priznanj tudi član Iskre Avtoelektrike Drago Lisac, strojni tehnik, zaposlen v njeni temeljni organizaciji tovarni delovnih sredstev na delovnem mestu vodje oddelka projektiranja strojev in naprav.

Seveda je prav, da ob tako visokem občinskem priznanju podrobneje predstavimo uspehe našega nagrajenca, ki je v Iskri Avtoelektriki zaposlen že od leta 1970. Že takoj po prihodu v kolektiv je pokazal ustvarjalnost in v svoja dela, ki jih snuje in razvija vseskozi, vgrajuje sodobne tehnološke prijeme in zamisli. Večina teh del predstavlja izvirne re-

šitve v zahtevni proizvodnji delovne organizacije.

Poglejmo nekatere večje projekte, in sicer najprej avtomatizirano linijo montaže rotorjev alternatorjev AAK in stroj jedro-gred. S projektiranjem in izdelavo te linije je bilo praktično razbremenjenih približno dvajset delavcev, ki so pred tem ročno montirali rotorje alternatorjev. Z vklopom te linije se je povečala tudi kapaciteta za približno 30 odstotkov, zagotovljena je kontrola in kakovost izdelkov in nenazadnje ukinjena je monotonost del.

Tudi linija za montažo in stroj jedro-gred sta sodobno projekti-

še izredno težavno. Sicer pa objavljamo glavne poudarke iz govora in razlage glavnega direktorja posebej. Kot smo v uvodu že omenili, je bila druga točka dnevnega reda namenjena obravnavi izhodišč za izdelavo pravilnika o notranji organizaciji in poslovanju, saj tako narekuje tudi pred kratkim sprejeti novi statut delovne organizacije. Iskra Avtoelektrika bo s 1. januarjem prihodnjega leta zaživila kot združeno podjetje, ki ga bodo namesto dosedanjih temeljnih organizacij sestavljale tovarne, Inštitut za avtoelektriko, komercialna in strokovne službe. V izhodiščih, na seji jih je predstavil glavni direktor, je nekaj vidnih novosti, predvsem mislimo tri nove tovarne, in sicer tovarna avtoelektrike, tovarna kovinskih delov in tovarna orodij in tehnološke opreme. Nekatere spremembe pa so tudi v strokovnih službah.

Sicer pa pogledimo po posameznih tovarnah:

Tovarna malih zaganjalnikov. Njihova osnovna proizvodnja bodo kot doslej mali zaganjalniki za osebna vozila in motorji AME. Število zaposlenih bo okrog 350.

Tovarna velikih zaganjalnikov bo del svojih dejavnosti prenesla v drugo tovarno, še naprej pa bo njihov osnovni program veliki zaganjalniki za tovarna vozila in motorji. V njej bo približno 500 zaposlenih.

Tovarna alternatorjev bo imela

približno 300 zaposlenih, ki bodo proizvajali alternatorje za osebna in tovarna vozila.

Tovarna specialnih električnih rotacijskih strojev bo imela isti proizvodni program kot doslej, število zaposlenih pa se bo gibalo okrog 115.

Tovarna vžigalnih tuljav Bovec bo še naprej proizvajala oljno vžigalno tuljavo, suho vžigalno tuljavo, avtomobilski rele, cigaretno prižigalnike za avtomobile ter plastične dele za potrebe Iskre Avtoelektrike. Ta dela bo opravljalo približno 270 delavk in delavcev.

Tovarna avtoelektronike je novoustanovljena, njena osnovna proizvodnja pa bodo regulatorji, električni releji in elektronski vžigalni moduli. V njej bo približno 60 zaposlenih.

Tovarna kovinskih delov je tudi na novo ustanovljena, njena osnovna proizvodnja pa bodo hladno kovani in stiskani deli z delom serijske obdelave ter termične obdelave in galvanske zaščite.

Tovarna aluminijastih odlitkov Komen ostane z istim proizvodnim programom kot doslej, to so odlitki v tlačnem A1 livu predvsem za potrebe matične delovne organizacije. Delo in naloge bo združevalo okrog 85 zaposlenih.

Tovarna orodij in tehnološke opreme je tudi nova, izhaja pa iz zdajšnje tovarne delovnih sred-

stev. Njihovo osnovno dejavnost pove že naziv tovarne, v njej pa bo 100 zaposlenih.

Inštitut za avtoelektriko se v bistvu ne bo spremenil, saj bo tudi poslej njihova osnovna dejavnost razvoj izdelkov za potrebe proizvodnje tovarn. Zaposlenih bo okrog 110.

Komerciala. Približno 150 zaposlenih bo izvajalo osnovno dejavnost, in sicer načrtovanje prodaje, mednarodne kooperacije in inženiring ter nabavo reprovromateriala in prodajo izdelkov na tujih in domačih trgih z materialnim poslovanjem.

Poglejmo še strokovne službe, ki bodo tudi nekoliko spremenjene, oz. dopolnjene. Iz zdajšnje tovarne delovnih sredstev se bo v strokovnih službah ustanovilo področje vzdrževanja in infrastrukture. V strokovnih službah bodo še naslednja področja: Področje investicijskih skupnih tehnoloških zasnov in študija dela, Področje organizacije in informatike, Področje zagotavljanja kakovosti, Področje financ, Področje računovodstva, Področje plana in analiz, Področje družbenega standarda in Splošno-kadrovsko področje.

Podatki o osnovni dejavnosti, oz. proizvodnji tovarn, ki smo jih navedli, so ocenjeni na leto 1991, število zaposlenih pa odraža približno tako stanje kot je danes. Povsem jasno pa je, da se bo moralo število zaposlenih zmanjševati, saj bo tako narekovala avtomatizacija proizvodnje in združevanje del in

nalog. Tovarne bodo vodili direktorji, ki jih bomo delavci sami izbrali na demokratičen način. Skrbeli bodo za proizvodni in delovni program tovarne v skladu s poslovno politiko podjetja in razvojnim programom, skrbeli bodo za učinkovito organizacijo dela in kadrovsko politiko v tovarni ter seveda za uspešno poslovanje v tovarni.

Da bi bile tovarne kar najbolj dejavne, bi bila njihova osnovna organizacija takale: direktor in administracija (analitik, kalkulanti, tajnica, poenterke), tehnološka priprava dela, operativna priprava proizvodnje, zagotavljanje kakovosti in proizvodnja.

Naj omenimo še eno novost, in sicer v vodenju podjetja. Namesto glavnega direktorja in njegovih pomočnikov kot doslej bo podjetje vodil poslovni odbor s predsednikom. V poslovnem odboru naj bi posamezni člani pokrivali naslednja delovna področja: 1. gospodarjenje in ekonomika poslovanja, 2. finance, 3. tehnologija, kakovost, proizvodnja in proizvodni program, 4. organizacija in informatika ter kadrovske zadeve, 5. raziskave in razvoj, 6. trženje.

Predsedstvo sindikata je ta izhodišča podprlo, seveda pa bo o njih možno spregovoriti, jih dopolniti in uskladiti tudi v javni razpravi. Tako dodelana pa bodo služila za izdelavo Pravilnika o notranji organizaciji in poslovanju Družbenega podjetja Iskre Avtoelektrike Nova Gorica.

Marko Rakušček

Visoko priznanje v prave roke

rana in moderno grajena, krmljena pa sta z mikroprocesorjem. Za primerjavo povejmo še podatek: če bi uvozili iz Italije omenjeno linijo in stroj, bi morali zanj plačati milijardo in pol Lit.

Drugi pomembnejši projekt je avtomatizirana oprema za izdelavo rotorjev zaganjalnikov in motorjev. V tem okviru je naš nagrajenec razvil in projektiral vrsto nalog, od teh pa sodi med vrhunske dosežke mikroprocesorsko krmljen stroj za navijanje rotorjev zaganjalnikov z žičnim navitjem. Če bi stroj primerjali z razvitimi zahodnimi in vzhodnimi sistemi za navijanje, ki stanejo okrog 320 tisoč nemških mark, ga lahko mirno uvrstimo v najvišji razred opreme.

Z uporabo tega stroja obvladujemo v proizvodnji tehnologijo navijanja rotorjev, kvalitetnejše navijanje, humanizacijo dela ter fleksibilnost stroja glede na različne tipe rotorjev. Posebej pa moramo izpostaviti njegovo avtomatizacijo, saj navije rotor v dvajsetih do tridesetih sekundah, prej pa je ena delavka navila 8 do 13 rotorjev v eni izmeni. Doslej sta po projektni dokumentaciji narejena dva tipa strojev za navijanje rotorjev zaganjalnikov in rotorjev motor-

jev ter navijalni stroj za motorje. V fazi projektiranja pa je že tretji stroj.

Naj bo dovolj, čeprav bi morali omeniti še naprave za proizvodnjo žarnic, stroje za odrezovanje, namenske stroje za vrtnanje in rezanje navojev, projektiranje in koncipiranje strojnega dela na kontrolnih napravah itd. Vse našeto pove več kot dovolj, zato smo upravičeno naslovili ta članek, da je prišlo priznanje v prave roke. Tudi zato, ker je Drago Lisac eden najplodnejših in najvidnejših projektantov v Iskri Avtoelektriki, njegova posebna odlika pa je prenos vseh bogatih sistemskih izkušenj na mlajše sodelavce. Dragu Lisacu tudi po tej poti naše iskrene čestitke ob visokem priznanju.

Naj za zaključek povemo, da je bil na slavnosti v prostorih novogoriške skupščine nagrajen na predlog Iskre Avtoelektrike tudi Dragov sodelavec Bogdan Vuk, Iskraš še do lanskega aprila. Veliko svojega znanja je vložil v projekt, ki so nastajali v Avtoelektriki in čeprav ni več Iskraš, še vedno tesno sodeluje s svojimi nekdanjimi sodelavci. Tudi njemu čestitke ob prejemku nagrade!

M. R.

Pomoč v nesreči

Naenkrat je zagrmelo. Kot da se bliža konec sveta je bilo. Na videz mirno pobočje Osojnika, hriba v množici Trentarskih vršacev nad prelepo sivozeleno Gregorčičevo Sočo, se je razbobljelo. Pokazalo je eno svojih najtemnejših strani. V dolino je sesulo vse, kar mu je bilo odveč. To so bile ogromne skale, kamenje, pesek in zemlja, nastal je plaz z milijonom kubičnih metrov grozeče mase. Spodaj v dolini, na levem bregu Soče pa prelepa domačija. Kot da bi jo hotel plaz objeti, je rohnel naravnost v njeno naročje...

Po čudežnem naključju je plaz zaključil svojo pot tik za domačijo, prijazno hišo prijaznih ljudi, pred nedavnim povsem obnovljeno.

Saj veste, kakšne so hišice v Trenti. Prelepe so. Ta hišica, last družine Pretnar, mati in sin sta zaposlena v bovški Iskri, ni več lepa. Prazna je. Strokovnjaki so ugotovili, da bivanje v njej ni več varno. Kdo ve, če se danes ali jutri Osojnik znova ne razboblji...

Družina Pretnar si zato želi postaviti nov dom, na drugem kraju reke Soče, saj iz doline Trente ne bi odšli radi. Želimo jim, da bi se to kmalu uresničilo. Kot pomoč v tej hudi elementarni nesreči je nekaj primaknil tudi sindikat Iskre Avtoelektrike, posluh za pomoč pa je »prišel« tudi iz sklada skupne porabe Iskre Avtoelektrike.

M. R.

S seje DS DO Elementi

Nova organiziranost — a še veliko odprtih vprašanj

Razpis referendumov za sprejem SaS o novem organiziranju DO Iskra Elementi in o načinu in pogojih za ureditev medsebojnih pravic in obveznosti predstavlja končno odgovor na večletne želje nekaterih temeljnih organizacij po samostojnosti. Sporazum je rezultat intenzivnega iskanja najustreznejših oblik nove organiziranosti in je nastajal postopno v skladu s spremembami zakonodaje o organizaciji podjetij. Na referendumu 27. 9. se bodo delavci delovne organizacije Elementi odločali o preoblikovanju DO v devet družbenih podjetij, del DSSS pa naj bi postala družba z omejeno odgovornostjo. Druga pomembna točka na tej seji DS pa je bila namenjena obravnavi in sprejemu poslovnega poročila, ki kaže na nič kaj rožnato podobo poslovanja, tako DO, kot večine njenih delavcev.

Po besedah vodstva DO predstavljajo predlagane organizacijske rešitve odraz analize dejanskega stanja po posameznih temeljnih organizacijah, možnosti aktualne zakonodaje pa tudi volje tistih, ki razpolagajo z lastnino. Dosedanje strokovne analize so pokazale, da bo do 1. 1. 1990, ko bodo nova podjetja pravno formalno pa tudi dejansko povsem samostojno zaživela, potrebno jasno opredeliti programske smeri za posamezna podjetja, prav tako tudi premoženjska stanja, s tem da se razmejijo vse dosedanje medsebojne pravice in obveznosti.

Kljub relativni programski samostojnosti posameznih subjektov pa med proizvajalci elementov še vedno obstajajo nekateri skupni interesi in potrebe glede

na skupne dejavnosti in združevanje potencialov za bolj kvalitetno sledeje svetovnim razvojnim trendom. Po začetnih zamislih o treh družbah, ki bi opravljale storitve s področja razvoja, trženja in splošnih zadev, so strokovne službe po posvetu z vsemi zainteresiranimi in tudi z ustreznimi republiški telesi izbrale predlog o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo. Vanjo naj bi podjetja — ustanovitelji vlagala svoj kapital, prav tako naj bi vanjo prenesli lastnino dosedanje DSSS. Vrsto in obseg storitev za posamezne uporabnike pa bodo opredeljevali s posebnimi pogodbami.

V predlog SaS, ki ga bodo sprejemali na referendumu so vgrajene pripombe vseh zainteresiranih in kot tak predstavlja re-

zultat enoletnega usklajevanja na podlagi vrste strokovnih analiz. O razporeditvi delavcev bo sprejet poseben dogovor hkrati s sprejemom pogodbe o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo. Novo nastala podjetja bodo s sklenitvijo tega sporazuma pristopila tudi k SaS o združevanju v SOZD Iskra in vsem drugim SaS in samoupravnim splošnim aktom, ki so v SOZD Iskra navezovali DO Iskra Elementi, vendar najdlje do nove organiziranosti SOZD Iskra.

Po razjasnitvi nekaterih aktualnih vprašanj, ki so zanimala delegate je bilo v razpravi čutiti predvsem zaskrbljenost zaradi ne docela opredeljenih perspektiv bodočih podjetij, ki se je izražala skozi vprašanja kot: Ali bo-

mo v bodoče še znali najti skupne interese? Kako se bomo preživel, saj dosedanje polletni rezultati poslovanja precej ožijo možnosti preživetja in grozijo s stečajem? Kako stopiti v Evropo '92? Kje najti zadostne strokovne kadrovske potenciale?

Marsikatero vprašanje je zankrat ostalo nerazjasnjeno, še posebno zaskrbljenost pa je v nadaljevanju vzbudilo poročilo o poslovanju (v glasilu smo o njem že podrobneje poročali) v prvem polletju, ki kaže predvsem na velike likvidnostne težave večine temeljnih organizacij, še posebno zaradi upadanja domačega trga in povečevanja družbenih obveznosti in cene ujege kapitala. Kljub ugodni rasti fizičnega obsega proizvodnje in izvoza, predvsem konvertibilnega, pa je splošna ugotovitev, da so rezultati zelo slabi, saj ne dosegamo akumulacije in amortizacije, ki bi zagotavljali vsaj enostavno reprodukcijo. Do konca leta bodo zato v vseh temeljnih organizacijah morali temeljito prečesati in sanirati finančni položaj, pri tem pa iskati rešitve predvsem v notranjih rezervah in tržno usmerjenih programih.

I. S.

Drugi o nas

• Slavnostna otvoritev digitalne centrale v Domžalah je izredno ugodno odmevala v tisku, na radiu in televiziji. Delo v zvezi s tem piše, da je centralo, ki odpira novo poglavje v digitalizaciji naših telekomunikacij, simbolično odprl predsednik republiškega komiteja za promet in zveze Milan Jelenc, in sicer tako, da je o novi domžalski pridobitvi prek telefona (in ozvočenja) poročal svojemu nadrejenemu, predsedniku republiškega izvršnega sveta Dušanu Sinigoju. Po njegovih besedah se v izvršnem svetu zavedajo, da zahtevni načrti za razvoj telekomunikacij zahtevajo stabilne in dolgoročne vire financiranja. Predstavnik Siemens Lothar Plehwe pa je spregovoril o mešanem podjetju, ki ga odpirajo skupaj z Iskro. Dodal je, da bo ta firma uspešna, prisotne vodilne delavce PTT organizacij pa je pozval, da k temu pripomorejo s čim več naročili za njihove centrale.

• Dnevnik pa je med drugim povzel tudi besede Franca Šifkoviča, predsednika poslovnega odbora SOZD Iskra, ki je dejal, da za Iskro pomeni domžalska centrala prvo fazo prestrukturiranja na področju telekomunikacij. Skupaj s svojimi organizacijami so dokazali, da so sposobni za celotne projekte, z digitalizacijo omrežja pa vstopajo v Evropo 92.

Kot smo že omenili, so dogodek zabeležila tudi številna druga slovenska sredstva javnega obveščanja.

• Posebej je razveseljivo, da sta krajšo informacijo o otvoritvi centrale zabeležili tudi beograjska Politika in Borba.

Ekonomski politiki iz Beograda pa v nekaj daljšem prispevku med drugim poudarja, da gre za najsodobnejše telefonske centrale, ki jih bodo v kratkem montirali v številnih krajih po Jugoslaviji. Poleg tega je Iskra Tel ponudila sodelovanje v tem projektu tudi drugim proizvajalcem.

• Prvi jugoslovanski poslovni magazin Business iz Beograda je objavil prispevek o Iskrinih novih proizvodih — registratorju podatkov Poreg 4 in sistemu za merjenje, obdelavo in obračun električne energije Iskramatich SEP. List poudarja, da v Iskri visoko cenijo znanje kot najpomembnejšo proizvodno silo in osnovno razvojno kategorijo. Samo lani so Iskrini strokovnjaki razvili okoli 15 novih kompleksnih sistemov s področja telekomunikacij, avtomatizacije, računalništva in merilno-regulacijske tehnike. Iskrini strokovnjaki, piše list, se povezujejo z znanstvenimi, univerzitetnimi in raziskovalnimi institucijami in Jugoslavije pa tudi iz razvitih dežel Evrope, predvsem s tistimi, ki sodelujejo na programih Evropa 92.

• Sprejem, ki ga je organizirala Iskra za najuspešnejše slovenske udeležence letošnjega mladinskega evropskega prvenstva v Varaždinu, je zadovoljivo odmeval v slovenskih medijih (TV, Radio, Delo, Dnevnik, Glas, itd.).

Iskra, pokroviteljica slovenske vrhunske atletike, je izkoristila priložnost, ko je bila v Ljubljani deseta atletska prireditel v spomin na vsestranskega športnika Franca Priboška. Tako Delo piše, da je predsednik poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič na sprejemu slovenskim atletskim upom in njihovim trenerjem čestital za uspešen nastop v Varaždinu in se jim zahvalil, ker častno zastopajo ime Iskre na športnem polju. Izrazil je tudi prepričanje, da bo Iskra kljub težkim časom, ki jih šport deli z gospodarstvom, vztrajala na zastavljeni poti. Pozornost svojim varovancem je vodstvo Iskre podkreplilo tudi s spominskimi darili atletom in trenerjem.

Milan Janša — »bronasti fant« iz podjetja Iskra MKD

Vsi že veste: Robert Krašovec, Milan Janša in Gorazd Slivnik so v dvojcu s krmarjem osvojili tretje mesto na letošnjem svetovnem prvenstvu v veslanju na Bledu. Pred domačim občinstvom so prese- netili tekmece in najbrž tudi same sebe.

Morda pa kdo v širni Iskri še ne ve, da je Milan Janša naše gore list, pristen Iskraš!

Za zbiralce osebnih podatkov in navijače povejmo, da je star 24 let in doma na Bledu. Končal je srednjo tehnično šolo v Kranju, smer strojništvo. Leta 1984 se je zaposlil v Iskri MKD, kjer preverja kakovost mehanskih konstrukcij in delov za telefonske centrale in druge izdelke.

V razgovoru za naše glasilo je takole orisal svojo dosedanje športno pot: »Z veslanjem sem se srečal leta 1978; nekega dne me je sosed, tudi veslač, odpeljal na jezero in začelo se je. Pridružil sem se veslaškemu klubu Bled. V reprezentanci sem od leta 1982. Že leta 1983 je prišla prva medalja: z Robertom Krašovcem sva bila druga na mladinskem prvenstvu v Franciji. Od leta 1984 sem v članski konkurenci. V obdobju do leta 1987 sem veslal v ekipi četverca, ki je na svetovnih prvenstvih dosegala rezultate od osmega do desetega mesta. Lani sem začel sodelovati s Sašom Mirjančičem v dvojcu s krmarjem; uvrstila sva se v reprezentanco in bila osma na olimpiadi. Nato sva sport poskusila s Krašovcem, tokrat s krmarjem Gorazdom Slivnikom in osvojili smo bronasto medaljo na Bledu. To je tretja medalja za Jugoslavijo na tovrstnih svetovnih prvenstvih in torej res lep uspeh.«

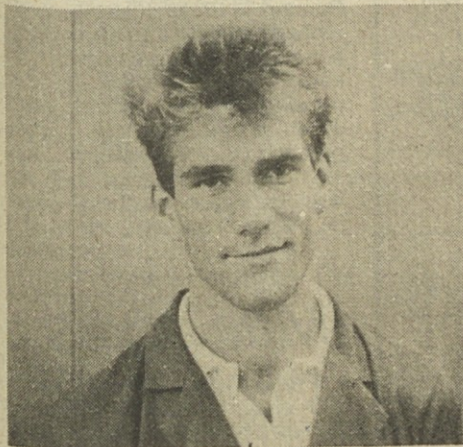
Kakšen je Milanov športni vsakdan?

»Vadimo vse leto, sezona tekmovanja pa je od maja do septembra. Med glavnimi pripravami smo trenirali dvakrat dnevno, dopoldne in popoldne tako, da sem bil praktično ves čas zaposlen samo z veslanjem. Delujemo povsem ljubiteljsko, denarja tu ni, razen štipendije, oz. hranarine ZTKO Slovenije, ki jo pridobiš za leto dni, če se uvrstiš v finale v mednarodnem razredu. Zato je toliko bolj pomembno razumevanje ljudi v podjetju, kjer sem zaposlen. Za priprave in tekmovanja so mi brez problemov odobrili izredni dopust. Kolikor vem, ni povsod tako.«

Kakšni so Milanovi načrti?

»Ne gojim kakšnih velikih ambicij. Bronasta medalja je seveda spodbudna stvar, vendar ne pomeni nič zanesljivega. Naslednje leto se kaj lahko zgodi, da bom zadnji, še zlasti, če bom izgubil soveslača, ki namerava prenehati iz zdravstvenih razlogov.«

V Podjetju Iskra MKD, ki je bilo doslej znano »samo« po kakovostnih izdelkih, so ob uspehu svojega sodelavca pripravili manjšo proslavo z vsem, kar sodi zraven. Tako seveda ni manjkalo niti ustreznih govornikov.

Milan Janša je prekaljen športnik in skromen mladenič, zato si iz nenadne popularnosti ne dela utvar. Navsezadnje veslanje niti nima značilnosti cirkusa, kakršnega poznamo pri nogometu, slalomu ali tenisu.

Alojz Blaznik, direktor Podjetja Iskra MKD:

»V našem podjetju smo vsekakor ponosni, da imamo v svoji sredini vrhunškega športnika, ki lahko nosi na svojih prsih svetovna odličja. Treba pa je povedati tudi to, da je Milan Janša dober delavec, marljiv in skromen. Do tako pomembnih odličij ne prideš brez truda. Dolgo časa je potrebno vlagati veliko napora. Doslej se je v naši družbi in gospodarstvu največkrat uveljavljala prav obratna miselnost: najprej visoke plače, šele potlej bomo delali. Šport je lep zgled prave poti do uspeha: pripadnost določeni panogi, načrtni trening, odrekanje, vlaganja, pogum, vse usmerjeno v končni cilj — kar najboljši rezultat, oz. zmago. Nauk je jase: najprej je treba delati, šele potem lahko pobiraš sadove.«

Blaž Kavčič, glavni direktor Združenega podjetja Iskra Telekom: »Milan Janša je svoj športni uspeh dosegel na osnovi borbenosti in trdega dela, to pa so vrline, kakršne bodo v prihodnjem obdobju še kako potrebne vsem nam v tovarni. Namreč, konkurenčni boj na domačem in tujem tržišču zahteva podobne lastnosti, ki so sodelavca Janšo dvignile v svetovni vrh.«

Morda se je zanimivo vprašati, kako športnik

sploh pride v ta krog. Lahko bi rekli, da obstajata dva načina. V Iskri imamo kar precej vrhunskih športnikov, ki se v tekmovalnem obdobju morda nekoliko manj posvečajo delovnim problemom, vendar imajo živ stik s svojo delovno sredino. Spopadajo pa se s konkurenco, ki deluje v povsem drugačnih razmerah. Naj omenim samo tekmovalce z Vzhoda, denimo iz NDR, ki so pravzaprav že spočeti za doseganje vrhunskih rezultatov, vzgajani in forsirani od malih nog v natančno določeni smeri, sredstva pa v to vlaga država. Zato so rezultati naših še toliko več vredni. Vemo, da so to dekleta in fantje, ki rastejo iz normalnih družin. Na svetovno raven so se prebili na osnovi svojih naravnih sposobnosti, samoiniciativnega trdega dela in borbenega značaja. V tem vidim tudi pravi smisel in mejo vrhunškega športa.«

Kaj naj zapišemo za konec?

Morda tole sveže skovano domislico: Slovenci dajemo svetu že tretjega Janšo. Prvi je bil kranjski jazzist Tone, drugi ljubljanski publicist Ivan, tretji je blejski veslač Milan.

Vse dobre stvari so namreč tri.

Poleg tega pa gre v tretje menda rado.

Kazimir Mohar, foto Dean Dubokovič

V podjetju so svojemu junaku pripravili navdušen sprejem. Sodelavci so na vrat na nos lastnoročno izdelali lično varjeno plastiko — čoln z veslačema, ki bi prav lahko služil kot uradna trofeja na Bledu, nanj pa bi mogel biti ponosen tudi kak uveljavljen predstavnik navne umetnosti. Odrezali so se tudi drugi: Alojz Blaznik je v imenu vodstva Iskre MKD podaril Milanu sliko Bleda znane slikarke Dore Plestenjak, Blaž Kavčič pa v imenu vodstva Iskre Telekoma prav tako imenitni telefonski aparat ETA 900.

RAZPIS

Organizacijski odbor objavlja razpis za sodelovanje na zabavnoglasbeni prireditvi

Zlata slušalka

Pevce amaterje, kantavtorje in ansamble obveščamo, da bo prireditev 20. oktobra 1989 ob 18. v dvorani Iskre na Laborah.

Kdor želi sodelovati, se mora predhodno prijaviti, da bomo lahko napravili seznam in izžrebali vrstni red nastopajočih. Zaradi zanesljive udeležbe morate položiti kavcijo 100.000 dinarjev na naš žiro račun: 51500-678-96419.

Prijava naj vsebuje: ime izvajalca, naslov pesmi, ki jo nameravate predstaviti (in naslov rezervne pesmi), poklic, zaposlitev, konjičke, točen naslov in telefonsko številko v službi. Prijavi obvezno priložite kaseto s posnetkom pesmi, ki jo nameravate izvajati in fotokopijo polžnice o plačani kavciji. O poteku vaj pred prireditvijo bomo nastopajoče naknadno obvestili.

Prijave sprejema Marko Murko, Iskra Terminali Kranj, Ljubljanska 24 a, telefon: 064 27961, int. 3082.

Prijavite se lahko najpozneje do 8. oktobra 1989 (v rok bomo upoštevali datum poštnega žiga).

Mladinski pozdrav!

Predsednik organizacijskega odbora ZLATA SLUŠALKA '89
Bojan Rakovec

Zelo lepo in prijetno ob naši obali

V začetku tega meseca je znova na osemdnevni obmorski oddih v Strunjan prišla skupina šestinštridesetih češkoslovaških delavcev tovarne Elektro-Praga iz Hlinskega, ki že tradicionalno tudi v tem smislu sodeluje z našo tovarno elektromotorjev v Železnikih.

Tovarna gospodinjskih aparatov Elektro-Praga iz Hlinskega že več kot deset let uspešno kooperantsko sodeluje z Iskro v Železnikih in zato ni nič čudnega, če je prišlo tudi do zanimive in koristne turistično-rekreativne kooperacije, saj delav-

kakih trideset ljudi, naša naloga pa je, da kot inženirji in tehniki skrbimo za racionalizacijo proizvodnje in montaže, avtomatizacijo in robotizacijo, skratka, za inovacijski razvoj naše tovarne,« nam je takoj na začetku razgovora dejal ing. Otr-

tudi nekaj manjših obratov v okolici našega mesta. V naši tovarni izdelujemo sesalce, mikserje, likalnike, univerzalne manjše gospodinjske aparate, pečice, skratka aparate za vsakdanjo rabo in smo v tem smislu tudi edini proizvajalci tovrstnih izdelkov v Češkoslovaški.

Pomemben del naše proizvodnje izvozimo na zahod, in to kar 30%, mnogo manj pa v dežele SEV, še največ na Madžarsko, veliko svojih proizvodov pa seveda plasiramo na domači trg. Veliko imamo tudi kooperacij, zlasti pomembna pa je kooperacija z Iskro v Železnikih, o kateri smo spregovorili že na začetku najinega razgovora.

Ob koncu smo našega sogovornika povprašali še, če je prvič pri nas in kako se počuti na našem morju.

»Tu sploh nisem prvič, v Strunjanu sme bil že pred 23 leti, ko sem prepotoval celotno Istro. Povedati moram namreč, da je oče moje žene Dalmatincev in njegova sestra živi v Omišu. Zato pogosto hodimo v Omišu na počitnice in torej v tem smislu lahko rečem, da sem kar malce doma tudi iz vaših obmorskih krajev.

Vprašujete me, od kod sem doma. Iz bližnje vasi, iz okolice Hlinskega, torej s kmetov. Tam imam še danes domačo hišo in seveda zato veliko hodim na vikende domov, kjer se z veseljem ukvarjam s čebelarstvom. To je moj največji pa tudi zelo koristen in poučen hobij.

In kako se počutimo pri vas. Z eno besedo: zelo lepo in prijetno, čeprav nam je splošno malce ponagajalo vreme. Poleg kopanja in počitovanja smo opravili tudi že nekaj zelo lepih izletov, saj nam to omogoča naš avtobus, s katerim smo se tudi pripeljali na počitnice. Tako smo med našim bivanjem v Strunjanu obiskali Pulj, Piran, Izolo, Portorož in Poreč in se tako podrobneje seznanili z lepotami in zanimivostmi slovenske obale in nekaterih pomembnejših istrskih mest.« je zaključil naš razgovor ing. Josef Otradovský, vodja skupine gostov iz Češkoslovaške, med katerimi so bili tudi to pot najboljši delavci, inženirji in uslužbenci tovarne Elektro-Praga iz Hlinskega.

D. Ž.

Strunjan

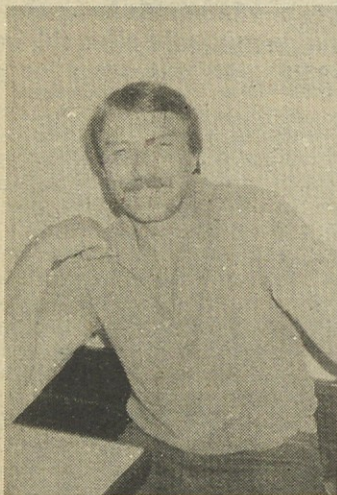
ci tovarne v Železnikih v zamenjavo lahko pozimi odhajajo na smučarske terene v Češkoslovaško.

Letos je skupino hlinskih delavcev pripeljal v Strunjan dipl. ing. Josef Otradovský, vodja skupine za inovacije in kvaliteto v tovarni Elektro-Praga.

»V mojem oddelku je zaposlenih

dovský, ko smo ga povprašali, kaj je njegovo delo v tej češkoslovaški tovarni. Na nadaljnje vprašanje, da naj bi na kratko predstavil njihovo tovarno, pa nam je povedal:

»Tovarna Elektro-Praga zaposluje kakih 3500 delavcev in ima svojo centralo v Hlinskem, kjer je zaposlena večina delavcev, imamo pa

Josef Otradovský

ISKRA	STEKLENA CEVKA ZA KEM- POSKUSE	NEVAREN VELIK PLAZILEC	SEKANJE	PETER BERNOV- SEK	GLAV. M. NORVEŠKE	VISOK GORSKI VRH	MESTO NA OTOKU SIKOKU JAPONSKA	AVTORI RUDI MURN	INVALID- NA OSEBA	STAR KITAJSKI ZIGNI INSTRU- MENT	PIANIST BERTON- CELJ	VODNA ŽIVAL
IZVOZ								MITOL. LETALEC MANJSA VOJASKA ENOTA			A	R
ZASTOP- NICA PODIJETA DRŽAVE											C	
TERMIN				LIKOVNI UMETNIK MASSENE- TOVA OPERA							I	
UROŠ KREK			G. BRUNO ELEMENT DEJANSKO- STI OTROK							MESTO V DALM- OB IZLIVU CETINE	ZVITEK	VLADAR- JEVO BIVALIŠE
H ₂ O					ANDREJ MARINC			ANGL. PLEMIČ KURIR				
RAJ PARADIZ					VALJEVO	AMER. PISATELJ RUSKEGA RODU (ISAAC)	A	S	I	M	O	V
SOVJET. ASTRONA- VT VOSTOK 2 1961	T	I	T	O	V	PRIPRAVA ZA PRE- CEJANJE TEKOČIN						
ŽENSKO IME	A	E				ULICA			LJUDSKO: LOČEK LOČJE			

Mali oglas

Prodajam kasetni avtoradio ACI-KO z avtoreverzom, 5-kratnim eqvalizerjem in močjo 2 x 25 W. Podrobnejše informacije dobite po telefonu: (061) 311-455 int. 44.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23, telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.